

Kubín

SOŠ polytechnická v Kňažej má novú telocvičňu a dielne

Priestory najväčšej športovej haly v regióne Orava sú zároveň kompletne debarierizované. Okrem stavebných úprav nové dielne disponujú aj moderným materiálno-technickým vybavením.

Vo Veľčnej objavili šibenicu zo 17. stor.

Výskum je len na začiatku. Nález chcu archeológovia obnoviť na prezentáciu pre verejnosť.

Prpravujú ďalšiu rekonštrukciu let. štadióna

Jej viac ako 20 častí zahrňa napr. nové osvetlenie, oplote-
nie, šatne či zázemie pre vzpieráčov, atlétov a futbalistov.

foto: redakcia

Na SOŠ polytechnickej v Kňažej zmodernizovali telocvičňu aj dielne

Nové priestory slávnostne otvorili v piatok 10. novembra. Nechýbali zamestnanci školy, predstavitelia dolnokubínskej samosprávy, žilinská županka, ale ani športovci či študenti, ktorým nové priestory slúžia. Telocvičňa, ktorú škola zrekonštruovala, je využívaná už 50 rokov.

„Hala je otvorená úplne pre všetkých. Nie je to hala, ktorá je určená len pre potreby našej školy, ale aj pre športovcov, ktorí sú imobilní. Odohrali už u nás aj otvárací zápas. Je to priestor pre všetky okolité športové kluby, ktoré majú záujem ho využiť. Myslím si, že určite sa tam nájdú možnosti aj na realizovanie rôznych kultúrnych podujatí,“ hovorí riaditeľka školy Adriana Bellová.

Viacúčelová športová hala

Športová hala má vymenené podlahy, nový športový povrch, vybudované nové šatne a sociálne zariadenia. Postavená bola tiež nová presklená tribúna s kapacitou približne 40 miest. Všetky priestory sú debarierované. „Je to viacúčelová športová hala, ktorú budú využívať nielen žiaci, ale aj okolité športové kluby a hlavne tu svoje centrum našli zdravotne znevýhodnení florbalisti na vozíkoch. Táto hala je úplne bezbariérová. Fond na podporu športu dbá na to, aby sa všetky telocvične i športoviská na Slovensku už stavali bezbariérovo, aby to bol šport pre všetkých,“ povedal Miroslav Dráb, člen správnej rady Fondu na podporu športu. Školská telocvičňa je zároveň najväčšou športovou halou v regióne Orava. Na jej modernizácii sa finančne

podieľal aj zriaďovateľ strednej školy, ktorým je Žilinský samosprávny kraj.

Do dielni pribudlo aj nové vybavenie

„Kraj prispel sumou 400-tisíc eur a 600-tisíc išlo z Fondu na podporu športu. Pri rekonštrukcii dielni, teda modernizácii odborného vzdelávania, išlo z eurofondov približne 1,2 milióna eur. Zhruba 400-tisíc prispel Žilinský samosprávny kraj,“ povedala žilinská županka Erika Jurinová. V nových modernejších dielnach sa žiaci vzdelávajú v plnom rozsahu od tohto školského roka. Školské dielne sú spolu s učebňami praktickej výchovy umiestnené v samostatnej 2-poschodovej budove, ktorá sa nachádza v areáli školy. Súčasťou stavebných úprav bolo ich zateplenie, nová strecha, výmena okien, podláh, nové osvetlenie a výmena všetkých interiérových dverí. „Odborné pracoviská disponujú aj moderným materiálno-technickým vybavením, či už pre obrábanie kovov, CNC stroje, sústruhy, frézy i konvenčné stroje. Máme tiež nové systémy pre programátorov, aj pre odbor mechatronik,“ ozrejmil Jozef Hládek zo strednej odbornej školy.

V dielnach bola zo zdrojov ŽSK vybudovaná nová decentralizovaná plynová

kotolňa, vnútroareálový rozvod plynu a nová elektroinštalácia za takmer 400-tisíc eur. Modernizáciou dielni sa zvýšila aj hospodárnosť a úspora energie je na úrovni približne 70 percent.

redakcia

ŽSK renovuje v našom okrese cesty za státisíce eur

Posledné týždne si mohli Dolnokubínčania všimnúť viaceré práce na cestách. Tie súviseli predovšetkým s výmenou asfaltového povrchu, ktorý realizoval Žilinský samosprávny kraj (ŽSK).

Rekonštrukcie prebiehali na úsekoch Poruba - Gäcel', Dolný Kubín, časť Mokrad', Istebné, Leštiny, ale aj finančne najväčšia modernizácia cesty na úseku Žilina - Párnica.

Opravovali cesty aj mosty

„ŽSK začiatkom septembra zorganizoval stretnutie v priestoroch správy ciest ŽSK na území mesta Dolný Kubín, kde nám ukázal cesty druhej a tretej triedy

v havarijnom stave, po prípade v zlom alebo veľmi zlom stave. Nejednalo sa len o cesty druhej a tretej triedy. Jednalo sa aj o mosty. Na tomto stretnutí sme si povedali aj určitý plán do budúcnosti, kde sú naše priority,” povedal krajský poslanec Peter Jonák.

Podme sa podrobne pozrieť, ktoré cestné úseky zrekonštruoval kraj počas tohto roka. Správa ciest ŽSK realizovala sanáciu zosuvu cesty v Leštínach. Dôvodom bolo dlhoročné podmyvanie násypovej časti telesa cesty vodným tokom, až došlo k jeho poklesu a zosuvu. Preto bolo nutné zabezpečiť cestné teleso cesty proti eróznym účinkom vody a sannať zosuv v celkovej dĺžke 90 metrov. Cena diela je vo výške 369-tisíc eur. Ďalším úsekom je Dolný Kubín, časť Mokrad.

„Tam sa opravuje úsek v dĺžke 1 240 metrov. Opäť ide o úpravu asfaltového zvršku. Znova ide o zvýšenie bezpečnosti. Táto investícia je v sume 135-tisíc eur,” hovorí žilinská županka Erika Jurinová. „Posledný úsek je závislý od toho, akým spôsobom sa nám podarí vyriešiť nové zastávky pri SAD-ke. Keď tie budú naprojektované a majetkovo vysporiadané, potom už župa môže nastúpiť a zrekonštruovať cestu v takom rozsahu, aby sme to potom nebúrali a nerušili, keď budeme stavať autobusové zálivy,” povedal primátor Dolného Kubína Ján Prílepok.

Ďalšia modernizácia cesty prebiehala na úseku Poruba - Gäcel' v dĺžke 1 210 metrov. Išlo o tri úseky, kde vymenili a zosilneli vrstvu vozovky a zvýšili bezpečnosť. Cestu zrekonštruovali za viac ako 105-tisíc eur. V prvej polovici

apríla začala aj rozsiahla rekonštrukcia úseku Žilina - Párnica. „Vieme, že už druhé leto nás všetkých, ktorí cestujeme po cestách smerom z Párnice do Terchovej, trápi veľká rekonštrukcia cesty 2/583, ktorá by mala byť tento rok ukončená. V rámci okresu Dolný Kubín sa tam realizovali tiež opravy asfaltu, výmena povrchového krytu asfaltu, ale aj dva mosty, priepustky a tiež žabochod, všetko v sume viac ako 7 miliónov eur. Do konca roka by mali byť všetky tieto úseky už pre vodičov aj prejazdné,” hovorí Jurinová.

Na to, aby kraj zafinancoval opravu ciest, musel si vziať úver

„Prvé spomínané úpravy asfaltu ciest v častiach Leštiny, Gäcel' aj Mokrad boli financované zo Slovak Investment holdingu. Ide o úver, ktorý sme si zobrali ako posledný, práve na rekonštrukcie ciest v Žilinskom kraji. Oprava cesty medzi Párnicom a Terchovou je hradená z prostriedkov z európskych financií,” hovorí Jurinová. „Ak sme zobrali úver na preinvestovanie peňazí do ciest a do mostov, za ktorý sme samozrejme hlasovali my poslanci s cieľom skvalitniť cesty a hlavne zvýšiť bezpečnosť na cestách, vidno, že je to pre nás veľmi dôležité. No aj tak je to veľmi málo. Trošku ma mrzí, že ani nové programovacie obdobie na roky 2021 až 2027 moc nepočíta s rekonštrukciou ciest,” hovorí krajský poslanec Zdenko Kubáň. Spomínané úseky, ktoré sa rekonštruovali, boli podľa kraja tie, ktoré už nutne potrebovali rekonštrukciu. Poslanec ŽSK Zdenko Kubáň však pripomína ešte jednu lokalitu, ktorá potrebuje opravu. „Vnímam, že máme aj horšie úseky ciest. Pravidelne poukazujem na úsek cesty medzi obcami Osádka

a Pokryváč, táto cesta je v dezolátnom stave. Navigácia turistov láka cez Lučanskú dolinu a túto cestu na Oravský hrad. Videl som tam neraz v lete veľmi prevkapaných či už motocyklistov alebo vodičov áut, ktorí stáli a nevedeli, čo robiť, lebo sú tam veľké výtlky, výmole a autá sa poškodzujú. Budem sa aj spolu s ostatnými kolegami poslancami a s dotknutými samosprávami snažiť, aby sa aj tento úsek cesty začal riešiť,” hovorí Kubáň.

Aktuálne prebieha aj obstarávanie na úseku v Istebnom na ceste I/70 v dĺžke 190 metrov, kde sa budú rekonštruovať obe asfaltové vrstvy vozovky v celkovej hrúbke 15 cm.

text a foto: redakcia

Kraj ocenil sociálnych pracovníkov z Dolného Kubína

Žilinský samosprávny kraj ocenil 19. októbra v priestoroch Slovenského komorného divadla v Martine pracovníkov v sociálnych službách. Krištáľové srdce si z rúk Eriky Jurinovej prevzalo 56 pracovníkov, ktorí boli navrhnutí na ocenenie riaditeľmi zariadení sociálnych služieb.

Medzi ocenenými nechýbali ani sociálni pracovníci, ktorí pôsobia v D. Kubíne. Boli to Magdaléna Juráková z Centra sociálnych služieb Brezovec, Terézia Rosiárová z CSS Prameň, Katarína Janotíková z Agentúry Fórum života a Mária Záhorová z ADS Charitas Dolný Kubín. Oceneným zagratalovala aj Iveta Ďurišová, riaditeľka odboru sociálnych vecí ŽSK, ktorá im zároveň odovzdala ďakovný list za mimoriadne pracovné nasadenie, obetavosť a láskavý prístup pri starostlivosti o prijímateľov sociálnych služieb. Žilinský samosprávny kraj má vo svojej zriaďovateľskej pôsobnos-

ti 26 organizácií, ktoré poskytujú sociálne služby.

text: redakcia; foto: ŽSK

Samospráva plánuje modernizovať verejné osvetlenie

Dolnokubínski poslanci na novembrovom rokovaní mestského zastupiteľstva schválili modernizáciu verejného osvetlenia. Tá by mala samospráve ušetriť nemalé finančné prostriedky.

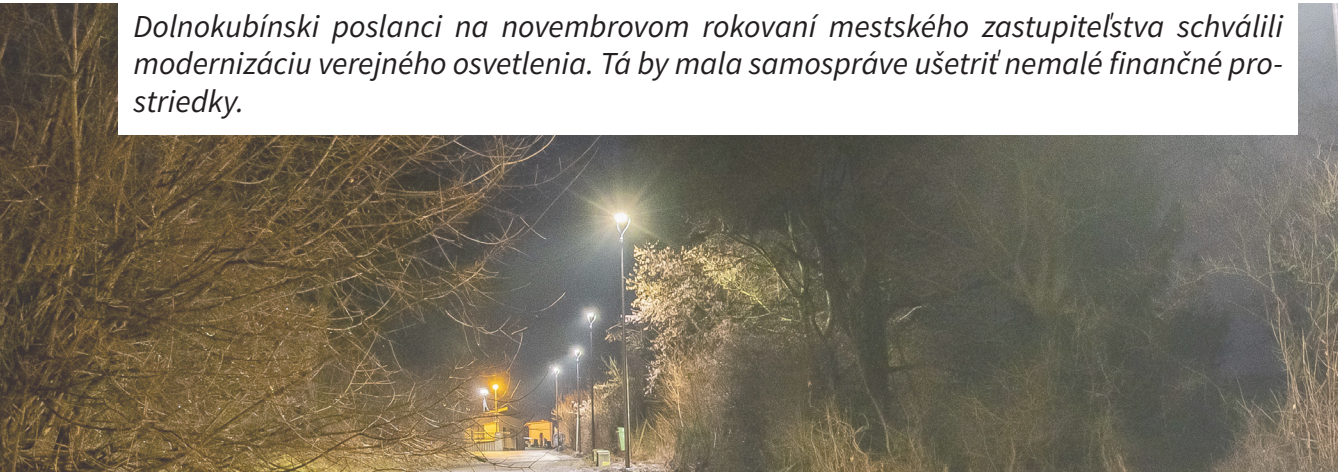

foto: redakcia

Pre lepšie pochopenie sústavy verejného osvetlenia v meste si dala v roku 2021 vypracovať audit. Aké výhody modernizácia prinesie, ako bude vyzeráť a kedy by sa vôbec mohla realizovať, vysvetľuje vedúci odboru dopravy a miestneho hospodárstva Miroslav Kosmeľ.

Nové osvetlenie bude úspornejšie

„Verejné osvetlenie v meste Dolný Kubín je tvorené takmer 2 700 svetelnými bodmi a je napájané prostredníctvom šesťdesiatich štyroch rozvádzačov. Je to pomerne komplikovaná sústava, ktorá od roku 2006 prešla rôznymi zmenami, investíciami, modernizáciou, ale aj rekonštrukciami, ktoré boli predovšetkým zamerané na funkčnosť a bezpečnosť verejného osvetlenia v meste,“ vysvetľuje Miroslav Kosmeľ a dodáva, že mesto sa už v roku 2006 zaoberalo aj znížením spotreby elektrickej energie. Svetidlá, ktoré mali spotrebu 150 wattov zamieňali za svetidlá, ktoré mali spotrebu 100 alebo 60 wattov. Mesto si dalo napokon v roku 2021 vypracovať audit, aby malo v rukách podrobnú správu o svetelnej sústave verejného osvetlenia. „Tento audit medzi iným poukázal, že je tu ešte možnosť šetrenia elektrickej energie. Napriek tomu, že v roku 2014 a 2015 sme výrazne zasiahli do sústavy a tiež zrealizovali projekt zameraný na úsporu elektrickej energie a to zaradením LED diódových svetidiel do sústavy, kde sme vymenili až 50% z inštalovaných svetidiel a okamžite sme začali šetriť,“ doplnil Kosmeľ.

Audit ale ukázal, že je možné vymeniť aj druhú polovicu

„Úspory boli vyčíslené pri súčasných cenách elektrickej energie až na 100-tisíc eur ročne, čo je v súčasnej dobe skoro jedna tretina finančných prostriedkov, ktoré platíme za elektrickú energiu v meste Dolný Kubín,“ ozrejmil Kosmeľ. Táto úspora nebude dosiahnutá len po realizácii projektu výmenou svetidiel a znížením ich spotreby či vlastností, ale aj reguláciou v čase. Samospráva má ambíciu, aby bolo zvýšené verejné osvetlenie diaľkovo riadené. Aby sa dalo zapínať a vypínať. Vďaka tomu tiež bude mať mesto prehľad aj o tom, ktoré svetidlo svieti alebo nesvieti. Súčasťou modernizácie

je tiež regulácia výkonu osvetlenia v čase, čo prinesie ďalšie úspory. „Máme sodíkové svetidlá a chceme ich nahradiť LED diódou. Sú inštalované prevažne v častiach mesta ako je Kňažia, Medzihradné, ulica Zochova, Bysterec, čiastočne Brezovec a Banisko,“ vyratúva Kosmeľ.

Riadené inteligentnými čipmi

Súčasťou modernizácie verejného osvetlenia je aj výmena a odstránenie vzdušných porúch na sústave energetikov. „To znamená, že niektoré svetidlá máme aktuálne inštalované ešte na podpornej konštrukcii energetikov. Vzdušné vedenia medzi jednotlivými betónovými stĺpmi sú poruchové, takže chceme túto poruchovosť odstrániť. Zároveň budú mať svetidlá inštalované inteligentné čipy, ktoré budú komunikovať s rozvádzačom a budeme ich môcť takto na diaľku riadiť,“ objasnil Kosmeľ. Na modernizáciu verejného osvetlenia mesto využije možnosť úveru vo výške 900-tisíc eur z environmentálneho fondu. Ak bude úspešné v žiadosti, samospráva predpokladá, že projekt by sa mohol realizovať v priebehu budúceho roka.

redakcia

Celoštátne sčítanie dopravy potvrdilo nárast premávky

Slovenská správa ciest zverejnila výsledky celoštátneho sčítania dopravy. Tie potvrdzujú, že nárast dopravy v Dolnom Kubíne je každý rok citeľnejší.

Najviac vyťažený je úsek výjazdu z kruhového objazdu smerom na Veličnú, kde denne prejde viac ako 20-tisíc áut. Z tohto úseku autá pokračujú cez Štefánikovu ulicu na Mokrad. Denne ich prejde 8-tisíc. Ďalších viac ako 14,5-tisíc áut smeruje denne po ceste I/70 na Veličnú. Približne 12-tisíc áut prejde smerom na Vyšný Kubín.

Problémom je aj odsúvajúca sa R3

„Je nepochybné, že situáciu treba riešiť a je alarmujúce, že sa už roky nekoná. Problém je, že celá táto cesta je štátna. O prímávke na nej a aj o všetkých opatreniach by mala rozhodovať Slovenská správa ciest,“ hovorí Ján Prílepok, primátor mesta Dolný Kubín. „Nemáme ani len svetielko nádeje. Mali sme ho v roku 2013, keď veľkým vplyvom posudzovania na životné prostredie bol vybraný najlepší model, ktorým bol tunelový variant. Žiaľ, štát nevykonal ani elementárne kroky na to, aby EIA neexspirovala,“ povedal Prílepok.

Situáciu na cestách v Dolnom Kubíne chce samospráva riešiť priamo s ministerstvom dopravy. „Len v týchto dňoch nám vzniká nová vláda. Obrátili sme sa na ministerstvo dopravy so žiadosťou o stretnutie, chceme riešiť situáciu na ceste I/70, tiež na hlavnom prepojení medzi Ružomberkom a Poľskom, ale aj železničný most na ulici Milana Rastislava Šte-

fánika,“ uzatvára Prílepok. Celoštátne sčítanie dopravy bolo realizované v období rokov 2022 a 2023 na celkovom počte 2752 sčítacích profilov situovaných na diaľniciach, rýchlostných cestách, cestách I. a II. triedy a časti ciest III. triedy.

text a foto: redakcia

V meste pribudli nové trvankové záhony

Na to, aby Dolný Kubín počas jarých či letných mesiacov rozkvitol, je dôležitá aj príprava pred zimou. Zamestnanci technických služieb vytvorili nové trvankové záhony, kde nebudú chýbať ani jarné či jesenné cibuľoviny. Nachádzajú sa na ulici SNP a na Timravinej smerom na Záskalie. Záhon bude medonosný, tvorený rastlinami, ako napríklad šalvie. Medzi trvankami sú zasadené aj cibuľoviny, ktoré budú kvitnúť počas jari či jesene,“ povedala Simona Reguliová z technických služieb. Mesto tak bude zdobiť 15 kvetinových záhonov. Tvoria ich desiatky tisíc tulipánov, narcisov či modríc. Cibuľoviny

zostávajú v zemi po celý rok na obdobie piatich rokov, kým sa nevymenia.

text a foto: redakcia

Žiadať o dotáciu môžete po novom už len elektronicky

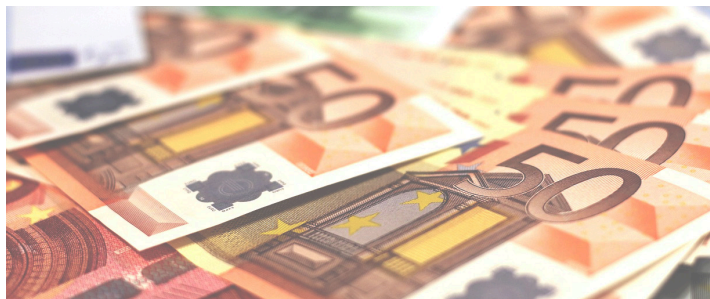
Samospráva mení spôsob podávania žiadostí o dotácie. Tie sa doteraz zasielali do konca decembra papierovou formou. Po novom môžu záujemcovia podať žiadosť iba elektronicky.

„Celý princíp bude spočívať v tom, že najskôr sa žiadateľ zaregistruje, a potom veľmi jednoducho vypíše žiadosť podobne ako v papierovej forme. Výhoda bude tá, keďže systém je spárovaný s príslušnými registrami, že všetky dôležité údaje tam žiadateľ už bude mať a pri prípadných ďalších žiadostiach nemusí veľa vecí nanovo vypisovať,“ povedal Michal Švento, vedúci odboru školstva. Mesto pripravilo pre žiadateľov o dotácie aj školenie. Jeho cieľom bolo priblížiť fungovanie nového systému. Pre záujemcov sú k dispozícii aj zamestnanci mesta, ktorí už školenie absolvovali a sú ochotní pomôcť. Na budúci rok bude mesto rozdeľovať cez dotácie približne 200-tisíc eur.

O dotáciách rozhodujú komisie

„Ide o dotácie na činnosť športových klubov, kultúrnych telies, Šancu pre všetkých, organizácií, pôsobiach vo všetkých oblastiach, ktoré mesto poskytuje. Takisto 10% tvoria dotácie, ktoré predstavujú finančné rezervy primátora.

O túto poslednú dotáciu z rezervy primátora sa dá žiadať až počas ďalšieho roka,“ zdôrazňuje Švento. Žiadosti posudzujú príslušné komisie. Tie ich vyhodnotia a podľa svojich vlastných kritérií navrhnu zastupiteľstvu, ako finančné prostriedky rozdeliť. Tento proces väčšinou trvá do konca februára.

Zmena systému žiadosti o dotáciu je ustanovená v platnom všeobecne záväznom nariadení, ktorého zmeny odsúhlasili mestskí poslanci na novembrovom rokovaní. Po novom môže žiadateľ na projekt získať až 2 500 eur, z rezervy primátora na budúci rok zas 2 000 eur. Záujemca však môže podať už len dve žiadosti, oproti pôvodným trom. O dotácie na rok 2024 je potrebné požiadať do 31. decembra 2023.

text: redakcia; foto: pixabay.com

foto: redakcia

AquaRelaxu môže ušetriť energiu fotovoltická elektrárňa

Tá by mala pribudnúť aj v niektorých kotolniach mestských častí. O projekte nám podrobnejšie porozprával konateľ spoločnosti AQUA KUBÍN, s. r. o. Stanislav Vilček.

„Začali sme sa pripravovať na to, že budeme žiadať finančnú dotáciu na výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov, čiže zo slnka. Prvá vec, ktorá bude v AquaRelaxe riešená, je inštalácia fotovoltickej elektrárne o výkone 96 kW, čo predstavuje 214 panelov. Využívaná bude len v dobe dostatočného osvetlenia a používať ju chceme na zníženie odberu z verejnej siete,“ hovorí Vilček.

Fotovoltikou ušetria na prevádzke

Druhou časťou projektu je ostrovné fotovoltické zariadenie o výkone 20 kilowattov. To chcú používať prednostne na predohrevy alebo dohrevy bazénovej vody. Projekt je hotový, spoločnosť čaká na vhodnú výzvu. „Fotovoltiku umiestňujeme nad plaveckým bazénom, nad saunovým svetom, lebo tam je tiež betónová plocha, ostatné budú aj na bočných plochách. Mali by sme vyrobiť viac ako 86-tisíc megawatthodiny za rok. V prípade odstávok alebo v prípade neodberu by sa elektrina dodala do siete. Máme distribučnú sústavu schválenú kapacitu i schválené pripojenie k distribučnej sieti a zmluvu o prístupe do distribučnej siete,“ hovorí Vilček. Myšlienka, ako znížiť energetickú náročnosť, sa rozvíjala aj na stretnutí dozornej rady spoločnosti AQUA KUBÍN. „Keď sme si premietli čísla, boli miesta-

mi alarmujúce, hlavne z pohľadu energie. Práve preto sme sa rozhodli viac sa zaoberať znižovaním spotreby energie alebo energetickej náročnosti pre vodný svet,“ povedal predseda dozornej rady spoločnosti AQUA KUBÍN, s. r. o. Peter Jonák.

Menšie elektrárne pribudnú aj inde

Vlastníkom akvaparku je mesto D. Kubín. Jeho prevádzka je podľa samosprávy finančne náročná. „Aj v tomto roku potrebuje spoločnosť AQUA KUBÍN zaplatiť úvery v hodnote 400-tisíc eur. Tieto splátky nás čakajú do polovice roku 2026. Vtedy by už malo pre občanov dôjsť k finančnej úľave, keďže splátky zvyšných úverov do roku 2031-2032 budú predstavovať zníženie na úrovni 60-tisíc eur. V tejto chvíli je však rozpočet veľmi napätý, práve aj takéto vysoké úverové splátky nám znemožňujú viac dotovať prevádzku v zmysle väčších zvýhodnení pre Dolnokubínčanov. Dúfame, že po roku 2026 práve tým, že splatíme najdrahšie úvery, už bude táto možnosť väčšia. Tým pádom budeme očakávať aj lepšiu návštevnosť,“ hovorí primátor Ján Prílepok.

Fotovoltické zariadenie plánujú rozšíriť aj do ďalších častí mesta

„Okrem kotolne na Bysterci sa aj na

kotolniach na uliciach Matúškova, Ľ. Štúra a Mierová počíta takisto s malými desaťkilowattovými fotovoltickými elektrárnami, ktoré by nám dodávali elektrinu na pohon čerpadiel v lete a v zime v dopoludňajších hodinách. I takýmto spôsobom by sme opäť znížili svoju závislosť na sieti,“ hovorí Vilček. Fotovoltický systém funguje na základe fotoelektrického javu. K premene slnečnej energie na elektrickú dochádza pri dopade svetla na fotovoltické panely. Tie následne generujú elektrický prúd.

redakcia

Partizánsku cestu na Srňacom odvodňujú

Mesto začalo v októbri s opravou troch priepustov na Partizánskej ceste v Srňacom. Budované odvodnenie má zlepšiť podmienky na budúcu rekonštrukciu cesty. Spolupracovali so štátnym podnikom Lesy Slovenskej republiky.

„Jedná sa o priepusty, ktoré nie sú v dobrom technickom stave a obmedzovali celú dopravu, či už nákladnú

alebo stavebníkov, ktorí stavajú rekreačné objekty. Po tejto komunikácii sa nemohlo prepravovať viac ako 16 ton. Predmetom prác je rozkopanie komunikácií v mieste priepustov, výmena betónovej rúry za novú a opätovné vrátenie

konštrukčných vrstiev komunikácií do pôvodného stavu. Vybudujeme aj odkaľovacie jamy, dosadíme krycie mreže a výstupné betónové objekty,“ informoval Miroslav Kosmeľ, vedúci odboru dopravy a miestneho hospodárstva.

Z mimoriadneho fondu opráv získali 10 000 eur. S podporou mesta vychádzajú náklady na sumu vo výške 29 000 eur. Práce chcú ukončiť na konci novembra.

redakcia

Na Sihoti nahradili invázne javorovce novou výsadbou

Dolnokubínska samospráva začiatkom novembra postupne vysadila nové, už narastené, stromy na ulici Na Sihoti. Ide o náhradnú výsadbú za odstránené invázne javorovce jaseňolisté, ktoré radnica musela ešte v marci tohto roka vypáliť, keďže jej to prikazoval zákon.

„Tak, ako sme slúbili Dolnokubínčanom, postupne vysádzame nové stromy namiesto vypílených inváznych drevín. Aj keď nám zo zákona nie je daná žiadna povinnosť, že by sme namiesto týchto inváznych stromov vôbec niečo museli zasadiť. My sa však snažíme zeleň postupne obnovovať. Nové stromy Na Sihoti sú okrasné čerešne vo veku osem až desať rokov s výškou viac

ako 3,5 metra,“ povedal Ján Prílepek, primátor mesta s tým, že okrem okrasných čerešní pribudne na ulici Na Sihoti aj niekoľko kusov okrasných kríkov, tzv. vavrínovcov.

So závlahou pomáhajú drenáže

Pracovníci Technických služieb, s. r. o. Dolný Kubín pri ich sadení inštalovali ku koreňovému systému aj zavlažovacie drenáže, ktoré slúžia na lepšie a efektívnejšie zalievanie. „Práve vďaka tejto zavlažovacej hadici sa voda aplikuje rovno ku koreňovej sústave,“ vysvetlil Radovan Poláčik, pracovník správy verejnej zelene technických služieb. Odstránené invázne javorovce aj vďaka svojej toxicite poškodzujú naše ekosystémy, čím ohrozujú pôvodné druhy rastlín a živočíchov. Ich semená dokážu vyklíčiť aj po desiatkach rokov. Dokonca viaceré už boli nebezpečné aj pre ľudí a vozidlá. Nachádzali sa najmä na sídliskách Bysterec a Banisko. „Pra-

videlne tieto lokality kontrolujeme. Vysádzanie je postupné a rozložené v čase, pretože musíme vykonávať i tento povinný monitoring,“ ozrejmil primátor. Na samotné vypílenie sa dolnokubínskej radnici podarilo získať financie z výzvy Environmentálneho fondu a aj takto ušetriť peniaze obyvateľov.

text a foto: M. Buzna, mesto D. Kubín

Mesto získalo cenu za riešenie podnetov od občanov

Inštitút pre dobre spravovanú spoločnosť ocenil v stredu 18. októbra samosprávu za zapojenie sa do projektu Odkaz pre starostu. Vďaka nemu dokážu občania jednoducho nahlasovať problémy vo svojom okolí. Ocenenie Zlaté vedro si tento rok odniesli Trnava, Malacky, hlavné mesto Bratislava a Snina.

„Namiesto toho, aby sa obrátili na úrad priamo, povedzme emailom, alebo tam osobne išli, tak môžu poslať podnet na Odkaz pre starostu. Samosprávy sú delené na väčšie a menšie, teda pod 20 000 a nad 20 000 obyvateľov kvôli tomu, aby sme neporovnávali veľké mestá s malými obcami. Samosprávy hodnotíme v dvoch kategóriách, a to komunikácia a riešenie podnetov,“ vysvetlila analytička a PR manažérka SGI Veronika Hincová Frankovská.

V roku 2022 dosiahli nový rekord

Samosprávy vyriešili takmer 9 000 podnetov. Najčastejšie sa týkali zelene a životného prostredia. „Bud' treba niečo pokosiť alebo niekde chýba strom. Nahlasujú aj kríky, ktoré si vyžadujú starostlivosť, ale zaznamenávame aj väčšie apely, napríklad v prípade parkov,“ dodala Veronika Hincová Frankovská. Svoje ocenenie dostal aj Dolný Kubín. V kategórii riešenia problémov v samosprávach do 20 000 obyvateľov získal druhé miesto. „Na portáli Odkaz pre starostu bolo v minulom roku nahlásených celkovo 107 podnetov, z čoho 88 sa nám podarilo vyriešiť. 12 je ešte v riešení, nakoľko si vyžadujú dlhší proces alebo je potrebné schválenie značných finančných prostriedkov. Sedem podnetov je uzavretých, pretože nespádajú do našej kompetencie alebo ich realizácia je finančne náročná a nie sú v tejto chvíli na to vyčlenené finančné prostriedky v rozpočte mesta,“ uviedla Michaela Porvichová, vedúca kancelárie primátora mesta Dolný Kubín.

Celkové skóre mesta bolo 224 percent

Občania hlásili podnety najmä z oblasti opravy ciest a chodníkov, zelene, životného prostredia, mestského mobiláru či verejných služieb a poriadku. „Deje sa to vďaka Dolnokubínčanom. Ľudia nám nahlasujú chyby na zeleni, nebezpečenstvá na našich laviciach a mostoch. My vďaka tomu nielen šetríme prostriedky, ale aj chránime zdravie a majetok mesta. Môžeme vo verejnom priestore oveľa operatívnejšie pôsobiť,“ povedal primátor mesta Ján Prílepek.

Ak chcete upozorniť mesto na nejaký problém, stačí podnet nahlásiť na webovej stránke www.odkazprestarostu.sk alebo v mobilnej aplikácii. Podnet stačí opísať a odfoťiť. Po nahlásení budete informovaný o vývoji riešenia.

redakcia

Po naskenovaní kódu si môžete pozrieť reportáž z oceňovania.

Projekt Predsudky spojil ľudí s nedostatkom príležitostí

Počas novembra prebiehal v Dolnom Kubíne projekt Predsudky, ktorý vznikol v réžii Oravskej knižnice Antona Habovštiaka. Jeho cieľom bolo ukázať ľuďom, ktorí sú klientmi nocľahárne Kotva, zmysluplné využitie voľného času. Napríklad aj umením.

foto: redakcia

„Premýšľali sme, ako týmto ľuďom pomôcť aj inak. Napokon vznikol projekt Predsudky, kde sme sa zamerali práve na znevýhodnené skupiny obyvateľstva. Ukázali sme im, ako kvalitne by mohli tráviť svoj voľný čas, pretože ktovie, v niekom možno skutočne drieme básnik, spisovateľ, fotograf či výtvarník,“ povedal riaditeľ Oravskej knižnice Antona Habovštiaka Roman Večerek.

Workshopy zamerané na tvorbu

Súčasťou projektu Predsudky bolo niekoľko workshopov zameraných na fotografiu, nechýbali ani výtvarné či literárne tvorivé dielne. „Do projektu som sa zapojil ako spisovateľ. Páči sa mi takéto spojenie ľudí, ktorí si aj niečo zažili a ktorým môžem priblížiť, ako asi vzniká kniha. Bolo to podnetné stretnutie,“ povedal spisovateľ Adam Kováčik. Klientom zariadenia počas workshopov porozprával, čo je potrebné pri písaní príbehu, ale aj to, čomu by sa mali vyhnúť.

Radosť urobili klientom nocľahárne aj fotoaparát

„Ďalšia prednáška bola zameraná na to, ako používať fotoaparát, ale, samozrejme, venovali sme sa tomu, čo všetko dokáže fotograf svojimi očami zachytiť a ako vznikajú tie najlepšie zábery,“ povedal Jakub Krška. Súčasťou tvorivých dielní bolo aj maľovanie farbami na sklo či výroba keramiky. Znevýhodnené skupiny obyvateľstva sú často marginalizované, vystavené sociálnej a kultúrnej izolácii a rôznym formám diskriminácie. Ocitajú sa bez prístupu k informáciám, k trhu práce, vzdelaniu a kultúre. Projekt Predsudky je určený práve im - znevýhodneným osobám, ľuďom bez domova v D. Kubíne, ale tiež širokej verejnosti, najmä mladým ľuďom s cieľom výchovy k tolerancii a rozvoju medzikultúrneho dialógu.

redakcia

Bližší pohľad na jednotlivé aktivity v rámci projektu Predsudky približuje reportáž TVDK. Stačí načítať kód.

Aktívne s úsmevom žili sme tvorením aj pohybom

Členovia Občianskeho združenia Čas a priestor medzi nami s finančnou podporou mesta Dolný Kubín zrealizovali projekt pod názvom Vnímam, tvorím, hýbem sa, som. Projekt bol zameraný na realizáciu aktivít zahŕňajúcich rozvoj zmyslového vnímania, zdravý pohyb, kreatívne tvorenie.

Pozornosť sme zamerali na deti a mládež so zdravotným znevýhodnením, seniorov združujúcich sa v Dennom centre v Dolnom Kubíne a klientov Zariadenia opatrovateľskej služby. Aktivity projektu boli zamerané na celostný rozvoj osobnosti ako aj možnosti pozitívneho vplyvu nielen na účastníkov, ale aj na ich okolie. Pre každú skupinu sme zostavili program zohľadňujúci vek, aktuálne možnosti i prípadné obmedzenia a zakúpili sme špeciálne pomôcky a kreatívny materiál.

Lektorky programu Andrea Zelinová Šuvadová, absolventka pohybových aj kreatívnych kurzov pre rôzne vekové skupiny, ale aj ľudí s rôznymi obmedzeniami v spolupráci s Martinou Gogolákovou, absolventkou špeciálnej pedagogiky, kurzu artefilitiky, cez cieľené aktivity nenásilnou formou zapájali do programu seniorov aj deti a mládež so zdravotným znevýhodnením. Pracovali sme v menších skupinách, kde sme mohli využiť aj individuálny prístup v kombinácii s pohybovými aktivitami podporujúcimi udržanie zdravia s aktivitami zameranými na rozvoj vnímania so zapojením zmyslov. Obidvom skupinám sme ponúkli rôzne tvorivé aktivity, kde mohli využiť svoju zručnosť a rozvíjať kreativitu. Seniori dostali možnosť vytvoriť si plátnennú ekotašku aj zdravý obraz z ovocia. Obrazy boli nielen pekné, ale aj chutné a originálne tašky zasa prakticky slúžia v domácnosti každej dámy, ktorá mala chuť a odvahu zapojiť sa do tvorby. U detí a mládeže sme sa zamerali na zdravý pohyb, využívajúc aj vonkajšie prostredie,

tvorivé aktivity podporujúce vnímanie seba aj okolia so zapojením a podnecovaním zmyslových vnemov trochu inak. S nadšením seba vlastným sa púšťali do objavovania seba aj do spolupráce s ostatnými kamarátmi. Na stretnutiach sme sa aj veľa rozprávali, podporovali spoluprácu, vzájomné zdieľanie radosti z vlastných úspechov, ale aj z úspechov iných.

Zažiť spolupatričnosť, učiť sa sebadisciplíne, rozvíjať kreativitu, tvorivosť, učiť sa prijať seba a budovať zdravé sebavedomie napriek úskaliam, ktoré život môže priniesť v rôznych životných etapách, je dôležité pre každého. Sme radi, že sme prostredníctvom našich aktivít mohli prispieť k pohode a rozvoju účastníkov programu a inšpirovať k vnímaniu seba i okolia trochu inak.

text a foto: Andrea Zelinová Šuvadová,
OZ Čas a priestor medzi nami

Edukos a OKS pripravili aktivity pre deti s nedostatkom príležitostí

Deň plný nefalšovanej detskej radosti, úsmevov, ale aj zafarbených rúk. Aj takto vyzerala aktivita pre najmenších, ktorá vznikla koncom októbra v spolupráci s konzultačným a informačným centrom EDUKOS a Oravským kultúrnym strediskom.

Jednou z aktivít bol workshop pred nocľahárňou Stop, šanca, kotva. Jeho zmyslom bolo dať mladým ľuďom príležitosť na kreativitu. „Cieľom bolo, aby v sebe objavili nové talenty, nejaké nové záľuby a, samozrejme, chceli sme im dať alternatívu na konštruktívne trávenie voľného času. Robíme grafity na stene pod vedením Radima Straku. On si pripravil svoj koncept. Každé dieťa dostalo príležitosť vyfarbiť jednu časť omalovánky. Takisto máme pripravené aj bannery, kde môžu robiť voľnú tvorbu,“ hovorí Michal Čajka z Edukosu.

Aktivita je určená pre deti s nedostatkom príležitostí, zúčastniť sa jej však môže každý

„Vytvorili sme im omalovánku s dolnokubínskym námetom Choča, kde si môžu vyskúšať techniku spreja a kde môžu skúsiť, aké je to maľovať na stenu. Moja iniciatíva bola v tom, aby som vytvoril námet a nejaký nápad ako spojiť súčasný trend, čiže maľovanie sprejom pre deti, ktoré si to chcú vyskúšať,“ hovorí umelec Radim Straka. „Mesto Dolný Kubín často spolupracuje s občianskym združením Edukos, ktoré aktuálne realizuje tento projekt. Oslovili nás, že by radi urobili tento workshop legálne na budove, ktorú by sme my navrhli. My sme mali pocit, že nocľaháreň nie je veľmi lukratívnou budovou, preto sme ju chceli nejakým spôsobom zatraktívniť,“ hovorí Katarína Trubanová z odboru sociálnych vecí a rodiny MsÚ.

Podujatie prebiehalo v posledný októbrový utorok. Ďalšia akcia pre deti bola o dva dni v telocvični obchodnej akadémie. „Jednou z ďalších aktivít, ktoré poskytujeme v rámci nízkoprahového programu pre deti a mládež, je sociálny cirkus. Jedná sa o unikátny nástroj na prácu s deťmi. Unikátnosť spočíva v tom, že kombinuje pohybové prvky, ktoré rozvíjajú pohybovú kultúru, psychomotorický vývoj hlavne cez cirkusové atrakcie, to znamená žongľovanie, balansovanie na jednokolke a rôzne iné ďalšie hravé aktivity. Ale zároveň pod-

poruje rozvoj sociálnych kompetencií,“ hovorí Michal Čipka. V praxi to znamená, že v rámci jedného sedenia kombinujú pohybové aktivity s cvičeniami, ktoré vedie psychologička. „Je to pravidelná aktivita, ktorú realizujeme každý štvrtok od druhej do šiestej v priestoroch telocvične obchodnej akadémie. Pokračujeme do konca roka a plánujeme v tejto aktivite pokračovať aj budúci rok,“ spresňuje Čipka.

Koncept cirkusu vznikol vďaka skúsenosti v zahraničí

„Svoju inšpiráciu čerpám z Austrálie, kde som v Canberre pôsobil vo Warehouse Circus, ktorý mal zo päťsto študentov, väčšinou detských, čo ich zaradilo medzi najväčší mládežnícky cirkus v celej Austrálii. Tam som pôsobil ako lektor a tréner, tam som sa veľa vecí naučil ohľadom týchto techník a stratégií. Veľmi sa mi páčilo, ako to tam majú zorganizované. Oni už fungujú tridsať rokov, takže už majú svoje chodníčky rozbehané. Komunita ich pozná, štát ich pozná, vie ich veľmi dobre financovať. Na Slovensku tento koncept vôbec neexistuje. Práve to považujem za svoje osobné poslanie, vyzdvihnúť tieto aktivity a ukázať ľuďom, aká to je krásna vec,“ hovorí Ján Šimko, riaditeľ Oravského kultúrneho strediska.

text a foto: redakcia

foto: M. Slobodník

Na motorkách prešiel s partiou až do Indie

Pochádza z Banskej Bystrice a je známy predovšetkým svojimi cestami na motorkách po celom svete. Do Dolného Kubína prišiel Marek Slobodník porozprávať o zážitkoch z poslednej cesty do Indie, kde sa vybral opäť na motorke.

„Motorka má spotrebu 1,2 litra na 100 kilometrov, čiže tankovanie musí byť raz za tisíc kilometrov, čo je optimálne. Cesta trvala šesť mesiacov. Prešli sme 20-tisíc kilometrov, ale na motorkách iba 10 500. Mali sme trochu problém s hranicami. Museli sme ich posielat'. Chodili sme teda aj stopom, na požičanom aute, s ozbrojeným sprievodom. Tým sa cesta veľmi skomplikovala," začína prezrádzať dobrodruh. Marek Slobodník hovorí, že počas cestovania nemal strach a dokonca sa ani nestala situácia, ktorá by ho a jeho partiu presvedčila vrátiť sa domov. „Indiu si buď človek zamiluje alebo ju nenávidí. Ja ju napríklad milujem. Je tam pre mňa výborné jedlo, klíma, super ľudia. Niekomu vadí špina, niekomu menej, ja som tak trochu inak nastavený. Treba skúsiť a buď človeka táto krajina osloví alebo nie." Marek nám porozprával aj o tom, ako vyzeral bežný deň na motorke v Indii. „Veľa sme oddychovali. Bežný deň neexistoval. To nie je, ako keď sa chodí do roboty. Každý deň bol iný. Veľa točíme, pretože robíme aj film. Zaznamenávame nielen jazdu, ale vôbec aj stretnutia, rozhovory a všetko, čo príde pod ruku, čo sa stane. Potom si dám nejaký obed, ideme ďalej. Hľadáme miesto na spanie," povedal Marek Slobodník.

Zážitky z Indie sfilmovali

Partia okúsila množstvo zážitkov na motorkách, najzaujímavejšie však boli stretnutia s ľuďmi. „Boli sme prevkapeaní, po ceste aj napríklad z Iraku, ktorý bol dlho zatvorený, akí sú tu ľudia pohostinní a milí. Aspoň vo mne zanechal také veľmi dobré, pozitívne pocity. Cestujeme po svete a teraz sme išli z Indie domov," hovorí nadšený motorkár. Trošku špeciálne bolo, že sme si tam kúpili dieselové motorky. Na nich sme cestovali domov." Oravská knižnica Antona Habovštiaka, ktorá diskusiu s Marekom Slobodníkom zorganizovala, prilákala množstvo zvedavcov, ale aj Marekových fanúšikov nielen z Dolného Kubína. Cestou do Indie však Marekove dobrodružstvá na motorke nekončia. „Mali sme ísť tento rok, ale posunuli sme to na ďalší. Máme také obojživelné autá a s nimi chceme ísť trochu viac off-road do Mongolska cez Irán a Turkmenistan," hovorí o ďalších plánoch Marek Slobodník. Výsledok z cestovania po Indii bude možné vidieť aj v celovečernom filme. „Ten sa bude pravdepodobne volať Indodiesel na ceste. Afriku sme strihali jedenášt mesiacov, takže neviem, kedy bude film hotový," hovorí slovenský cestovateľ a dobrodruh Marek Slobodník.

redakcia

Seniori opäť ukázali, že majú zlaté ruky

Siedmy ročník výstavy Zlaté ruky oravských seniorov opäť potvrdil nápaditosť a šikovnosť ľudí, ktorých záľubou sú najmä ručné práce.

V Dennom centre v Dolnom Kubíne vystavovali seniory v októbri voskové sviečky, vyšívané obrazy, výrobky z dreva, ale aj šperky či ozdoby na vianočný stromček. Nechýbalo pečenie oblátok ani spievanie ľudových piesní.

Vážia si spoločne strávený čas

„Je to výstavka ručných prác. Toho, čo dokážu seniorské zlaté ruky vytvoriť. Je to tradícia, ktorú sme založili ešte z roku 2014 s bývalým predsedom Vladkom Chovancom. Momentálne tu máme 29 vystavujúcich pri dvadsiatich siedmich stoloch," hovorí Štefan Stieranka z Jednoty dôchodcov Dolný Kubín. S niektorými seniormi sme sa o ich záľube aj porozprávali a pozreli sme sa aj na techniku pečenia vianočných oblátok. „Naša úloha je piecť oblátky. Ja ešte obstrihávam aj kraje, aby boli pekné. Dá sa nám to. Naučili sme sa to len vlni, teraz nám to už ide lep-

šie ako minulý rok, " vysvetľuje Mária Bombová s Kristínou Butkajovou. O celkom netypickú, no za to milú záľubu, sa prišla podeliť aj Antónia Jedináková z Sedliackej Dubovej. „Sú to postavičky zo žaludov, ktoré som zbierala vždy na jeseň. Robievala som z nich napríklad lyžiara, maliara, ženu s kočiarikom. Všetko pritom vychádza zo života, čo vidím, čo sa v živote deje, to premietam do tvorby týchto postavičiek," hovorí Antónia Jedináková. Na výrobu postavičiek použila prírodný materiál napríklad šišky či kamene. Inšpiráciu našla na sociálnych sieťach.

Ženy ovládali aj techniku háčkovania

„Som človek, ktorý má rád ručné práce. Zakaždým vytváram niečo iné, naj-

mä v zime, lebo zimné večery sú dlhé a vtedy sa dá robiť všeličo. No a inokedy zasa háčkujem, vlni som rozdala štyridsať háčkovaných vecí slovenským a ukrajinským deťom. Tento rok som si vymyslela ihelníček vo formáte babičky a deduška, kde máte všetko po ruke od ihiel, špendlíkov," povedala Jedináková. Medzi seniorkami boli viaceré, ktoré ovládali háčkovanie. Prezradili nám, ako vznikajú ozdoby, ale aj to, kto ich k tejto ručnej práci priviedol. „Sú to háčkované ozdoby. Háčkujú sa z priadze. Keď sa uháčkujú, musia sa aj naškrobiť, aby držali tvar, aby boli tvrdé. Škrobím ich v cukrovej vode. Vodičku a cukor si uvarím, a potom to špendlíkmi povytahujem, aby mali ozdoby požadovaný tvar," hovorí Mária Harezníková. Výsta-

va s názvom Zlaté ruky seniorov je predovšetkým o spoločnom stretnutí, ale aj o načerpaní inšpirácie pre tých, ktorí sa na výstavu prídu pozrieť.

text a foto: redakcia

Mladí zdravotníci zorganizovali Študentskú kvapku krvi

Stredná zdravotnícka škola v Dolnom Kubíne zorganizovala po prvýkrát Študentskú kvapku krvi. Zúčastnilo sa jej 37 študentov, medzi ktorými boli aj prvodarcovia. „Pravidelne chodievame darovať krv, keďže sme aj zdravot-

níci, ale takáto aktivita sa u nás konala po prvýkrát. Samozrejme, budeme pokračovať, pretože záujem študentov darovať krv skutočne je," povedala Eva Chomisteková, pedagogička Strednej zdravotníckej školy. Škola bude v tejto tradícii pokračovať, 13. marca bude darovanie prebiehať pod názvom Valentínska kvapka krvi.

text a foto: redakcia

Výťažok z burzy odovzdali dolnooravskej nemocnici

Suma 1 770 eur tentokrát potešila oddelenie anestéziológie a intenzívnej medicíny. Počas novembra odovzdali dobrovoľníci z občianskeho združenia Vidíme srdcom finančný výťažok z burzy dolnooravskej nemocnici. „Do

Vianoc sa už burza nestihne, ale budúci rok budeme určite pokračovať. Vyzerá to tak, že sa takáto aktivita ľuďom páči. Veľmi pekne by sme sa zároveň chceli poďakovať za ich záujem," povedala Michaela Porvichová z OZ Vidíme srdcom. Tradičná burza s názvom Staré veci nie sú od veci vznikla v spolupráci obč. združenia, mestského kultúrneho strediska a mesta Dolný Kubín.

text a foto: redakcia

ORAVSKÉ MÚZEUM P. O. HVIEZDOSLAVA

Pozývame Vás na výstavu

OD KATARÍNY DO HROMNÍC

Florinový dom v Dolnom Kubíne

od 20. 11. 2023 do 11. 2. 2024

Archeológovia objavili vo Veličnej šibenicu zo 17. storočia

V obci Veličná na Orave našli archeológovia unikátny nález, ktorý siaha približne do 17. storočia. Ide o podpivničenú šibenicu. O tom, ako miesto našli a aké predmety sa im podarilo odkryť, nám porozprávali žilinskí archeológovia. A nielen to, šibenicu by chceli obnoviť na prezentáciu pre verejnosť.

foto: KPÚ Žilina

„V roku 2019 sme robili s mojou kolegyňou Barborou Lofajovou Danielovou povrchový prieskum v oblasti Beňovej Lehoty. Miestni nám spomínali, že neďaleko na kopci sa nachádza poloha Šibenica a že tam sú základy nejakej kamennej stavby. To sme si boli hneď vtedy overiť a naozaj sa potvrdilo, že sa tam objavili kamenné základy. Bolo ich vidno v zásypoch. Keďže prišiel covid, tak sa to nedalo realizovať. Až v roku 2022 sme zase s ďalšou kolegyňou Stankou Poroskovou išli znova na dané miesto, aby sme zistili priebeh týchto murív,“ vysvetľuje Martin Furmaník, krajský archeológ. Miesto však bolo príliš zarastené stromami, archeológom sa podarilo zachytiť iba jedno nárožie. Potvrdili si však, že tu skutočne existujú základy staršej stavby s predpokladom šibenice. Napokon cez Pamiatkový úrad požiadali o grant, aby získali peniaze na základný archeologický výskum. „Nim by sme preukázali hlavne pôdorys a zistili nejaké archeologické nálezy, ktoré by nám vedeli bližšie datovať lokalitu a zároveň určiť aj jej charakter, pôvod a funkciu,“ hovorí Furmaník.

Najvzácnejším predmetom je hlinená fajka

Archeologický výskum realizoval pamiatkový úrad pod vedením Martina Furmana od 16. do 18. októbra. Prvý deň tím pracovníkov potrápili korene stromov, ďalší deň očisťovali murivá po celom obvode a začali s kresebnou dokumentáciou. Zároveň situovali dve sondy, práve vďaka jednej z nich zachytili podpivničený priestor. Hoci počas výskumu nenašli príliš veľa predmetov, predsa len ich práca nevyšla nazmar. „Pokiaľ vychádzame z toho, že ide o šibenicu a my sme o tom presvedčení, tak tam nemá byť dôvod na žiadne extra nálezy. Naozaj je tam minimum nálezov, sem-tam nejaké železné klince, ktoré môžu súvisieť s konštrukciou drevených prvkov na stavbe. Asi dva-tri črepy,“ vysvetľuje archeológ.

Najzaujímavejším nálezom a najvzácnejším aj vo vzťahu k datovaniu je práve hlinená fajka, ktorá je takzvaného tureckého typu. Ide o najstaršie druhy fajok, ktoré sa nachádzajú na našom území, teda území bývalého Uhorska. Podľa archeológov sa používala približne v 17. storočí, čo dokazuje, že stav-

ba šibenice je veľmi stará. Počas výskumu sa archeológom podarilo zachytiť celý štvorcový pôdorys so spevnenými nárožiami pre piliere. „Máme momentálne dostatok materiálov a informácií na to, aby sme to dokázali spracovať a následne vypracovať projekt, ktorý by už počítal so systematickejším, dlhodobším výskumom a zároveň aj s následnou obnovou tohto objektu do stavu, ktorý by bol vhodný pre prezentáciu verejnosti,“ tešia sa z nálezu žilinskí archeológovia.

Archeológov prekvapila pivnica pod popravisom

„Stavba má jedno prízemné podlažie a tiež pivnicu. Obidve mohli slúžiť aj ako zázemie pre kata, kde mal zložené nástroje, laná a všetko, čo potreboval na popravy. Musíme to brať tak, že šibenica neslúžila len na to, aby bol na nej niekto obesený. Mohlo tam dochádzať aj k iným formám popráv, teoreticky aj k nejakému mučeniu, takže všetko náčinie tam kat musel určite mať prichystané. Navyše Veličná pravdepodobne vlastného kata nemala. Šibenica zrejme slúžila pre celú Oravskú stolicu, teda kat odniekiaľ dochádzal. Aby to nemusel so sebou nosiť, určite tam mal nejaké vybavenie uskladnené,“ prezrádza ďalší archeológ Tomáš Kopták.

Výskum je len na začiatku

Výsledky archeologického výskumu plánujú zverejniť v priebehu pár mesiacov. Nasledovať bude návrh na zápis lokality za národnú kultúrnu pamiatku. Podľa archeológov ide o významný nález. V týchto dňoch je lokalita zasypaná, aby sa murivá, ktoré objavili, nedeštruovali. Ak by predsa len ľudí lákalo sa na miesto prísť pozrieť s vidinou, že niečo nájdu, pôjdu zbytočne. Pamiatkari priestor preskúmali aj detektormi kovov. „Zaujímavosť nám podal aj predseda urbáru Veličnej pán Medvecký, ktorý si pamätá, že odjakživa sa toto územie nevyužívalo ani na pasienky, ani na poľnohospodárske účely. Ľudia mali v pamäti, že toto miesto má zlú energiu,“ hovorí Kopták. Výskum je len na začiatku. Na to, aby miesto komplexne preskúmali a obnovili, potrebujú získať financie.

redakcia

Medzi deti prišiel Martin na bielom koni

Do podujatia sa zapojili všetky materské školy. Súčasťou programu bola aj prezentácia dravých vtákov či hudobné vystúpenie. Aktivita, ktorá spája predovšetkým dolnokubínskych drobcov s cieľom odprezentovať tradíciu, sa v Dolnom Kubíne uskutočnila už po druhýkrát. „Sme radi, že aj tento rok sa do podujatia zapojili všetky materské školy, ktoré sa stretli 10. novembra pred mestským kultúrnym strediskom. Tam už za nimi prišiel aspoň symbolicky Martin na koni,“ povedal viceprimátor Matúš Lakošík. Cieľom podujatia je priblížiť tradíciu aj najmenším. Počas stretnutia s Martinom na

bielom koni ju deťom detailnejšie priblížila etnologička Elena Beňušová.

text a foto: redakcia

Literárna súťaž k týždňu mobility

Cieľom Európskeho týždňa mobility, ktorý sa v septembri v našom meste konal už deviaty raz, bolo apelovať na ľudí, aby viac využívali alternatívne spôsoby dopravy (chôdzu, jazdu na bicykli či verejnú dopravu).

Inštitúcie pripravili viacero akcií: žiaci asistovali hliadke dopravnej polície a súťažili v jazde zručnosti na bicykloch, cyklisti upozornili na potrebu tolerancie na cestách, zdravotne hendikepovaní kontrolovali bezbariérovosť v meste, OZ Aktív-Relax zorganizoval nordic-walking vychádzku do Veličnej s návratom Oravkou.

Pre žiakov piatych ročníkov základných škôl mesto Dolný Kubín vyhlásilo literárnu súťaž na tému „Môj najkrajší zážitok na bicykli“. Zúčastnili sa jej dve školy, ZŠ s MŠ Komenského a ZŠ M. Kukučína. Zasláné práce následne vyhodnotila komisia a určila tri najlepšie, ich autorkami boli Eliška Záhorová, ZŠ s MŠ Komenského, Lenka Barabášová, ZŠ s MŠ Komenského a Charlotte Nechalová zo ZŠ M. Kukučína.

Autorky troch najúspešnejších prác prijal spolu s riaditeľkou ZŠ s MŠ Komenského p. Badáňovou a učiteľkami ocenených žiačok p. Záhorovou a Belkovou primátor Ján Prílepok. V príjemnom rozhovore ocenil literárne schopnosti detí, pýtal sa ich na ich záľuby či trávenie voľného času. Všetky tri malé spi-

sovateľky odmenil darčekom. Víťazné dielo prečítala prítomným Eliška Záhorová. Úroveň prác zhodnotil člen poroty Jozef Kaščák s mestského úradu nasledovne: „Deti veľmi dobre zvládli tému, spestrili ju priamou rečou, postrehmi z prírody, skrátka, bolo cítiť, že téma im sadla, bicyklovanie majú rady a text písali od srdca.“

Môj najkrajší zážitok na bicykli

Eliška Záhorová, 5. ročník, ZŠ s MŠ Komenského

V jeden augustový deň som sa rozprávala s kamoškami: „Veď sa pozrite, je pekný deň, aj zajtra bude, tak by sme sa mohli vybrať na bicykel!?“ No potom sa zamysleli a prišli na to, že majú rodičov, ktorí im to musia dovoliť. Mne rodičia povedali: „Môžeš ísť, ale do tmy si späť!“ „Dobré, ďakujem,“ ihneď som odpovedala. A tak som si nachystala bicykel a išla som. S dievčatami sme sa stretli pred kultúrnym domom a išli sme do prírody. Štebotali vtáky, veвериčka behala hore – dole po strome, bolo to úžasné. Na lúke sme videli stádo srniek. A zrazu niekto zbadal niečo podozrivé a zakričal: „Á, je tu vretenica!“ Zľakli sme sa a šliapali sme ako o život. Nakoniec sme sa zatúlali ku ohrade koní, ktoré vlastnil kamarátkyin otec, ktorý bol pri koňoch a dovolil sa nám na nich i povoziť. Vozila som sa na strakatom koňovi, volal sa Saly. Videla som, že sa už stmieva, a tak sme sa rozlúčili. Keď som zaspávala, uvedomila som si, že som v ten deň jazdila na dvoch dopravných prostriedkoch – bicykli a koňovi. Bol to naozaj výnimočný deň.

Vladimír Adamec a Jozef Kaščák, mesto Dolný Kubín

Na výstave Inšpirácie prezentovali diela oravských výtvarníkov

Občianske združenie Inšpirácie ukázalo v stredu 8. novembra verejnosti diela oravských výtvarníkov. Výstavou chcú umelcom poskytnúť spätnú väzbu a motivovať ich k ďalšej tvorbe. V mestskom kultúrnom stredisku vystavovali amatéri aj profesionáli. „Vidno dosť veľkú pestrosť v technikách, žánroch, na ktorých pracujú, i to, že tvorivosť sa nestráca, ale rozvíja. Ľudí chceme motivovať k tomu, aby vo svojej tvorbe vytrvali, aby sa dozvedeli názory verejnosti na ich prácu, pretože výtvarník potrebuje odozvu od publika, aby sa mohol buď zlepšovať, alebo sa vybrať iným smerom, prípadne kul-

tivovať svoju prácu,“ ozrejmil Daniel Marček z o. z. Inšpirácie. Výstava potrvá do 15. decembra.

text a foto: redakcia

foto: redakcia

Špeciálna základná škola oslávila 30 rokov

Tento rok si Špeciálna základná škola pre žiakov s telesným postihnutím v Dolnom Kubíne pripomína 30. výročie založenia. Pri tejto príležitosti si v mestskom kultúrnom stredisku koncom októbra pripravila aj kultúrny program, ktorý pred rodičmi či bývalými pedagógmi predviedli žiaci školy.

„Dnes sme sa stretli pri takejto krásnej príležitosti. Pri tridsiatom výročí založenia špeciálnej základnej školy pre žiakov s telesným postihnutím, ktorá je veľmi potrebná v okrese Dolný Kubín a vôbec v regióne dolnej Oravy,“ vyzdvihuje Tatiana Otepková, riaditeľka školy.

Predtým chodilo do školy 12 žiakov

Škola vznikla 17. septembra 1993, vtedy ju navštevovalo 12 žiakov. Špeciálna základná škola poskytuje výchovu a vzdelávanie žiakom vo veku od 6 do 18 rokov. Ide o deti s mentálnym postihnutím rôzneho stupňa, s viacnásobným postihnutím alebo s autizmom. Prioritou školy je poskytnúť žiakom podnetné edukačné prostredie, podporovať samostatnosť žiakov, rozvíjať ich tvorivosť, pracovné návyky a sociálne zručnosti. Súčasťou slávnosti bol aj kultúrny program, ktorý potvrdil, že týmto deťom nechýba nadanie. „Chceli sme ukázať obetavú prácu, ktorú s našimi žiakmi robia všetci pedagogickí zamestnanci, ktorí dokážu pripraviť takýto úchvatný program. Naše deti sa aj rady takto prezentujú. Rady ukážu, čo vedia,“ doplnila Otepková. „Keď vidím to, čo dokážu učitelia s deťmi a sama poznám, koľko to stojí síl, námahy a trpezlivosti, tak by som im priala ešte veľmi veľa energie. Tiež aby aj kompe-

tenívni vnímali, že aj tieto špeciálne školy potrebujú toho veľa,“ hovorí Renáta Mastráková, bývalá pedagogička.

Nie práca, ale poslanie

Podľa pani Mastrákovvej nestačí len prísť a poďakovať, ale treba prísť a konať, pretože deti to potrebujú. „Pani riaditeľke a celému kolektívu prajem, aby sa im darilo, aby boli v prednej línii, aby boli v pozornosti. Aby sme vedeli, že tieto detičky potrebujú oveľa viac. Som veľmi šťastná, že som tam bola, poznám niektorých a myšlienkami som stále pri nich. Prajem im veľa sily,“ žela škole bývalá pedagogička. „Tejto škole prajem ozaj len to najlepšie. Myslím si, že v systéme škôl, ktoré sú v Dolnom Kubíne, je táto škola veľmi potrebná. My ako mesto sa snažíme spolupracovať čo najviac, dokonca v našich priestoroch funguje aj časť tejto školy, teda špeciálna materská škola na Banisku. Spolupráca je výborná. Myslím si, že táto škola je veľmi potrebná, lebo týchto detí je relatívne dosť. Je to krásna služba pre rodičov i pre celý región,“ dodal na záver Michal Švento, vedúci odboru školstva na mestskom úrade v Dolnom Kubíne.

redakcia

Burza stredných škôl prilákala 350 deviatakov

Koncom októbra sa v priestoroch Mestského kultúrneho strediska v Dolnom Kubíne konala Burza stredných škôl pre žiakov deviatych ročníkov a ich rodičov. Pozvaných bolo 20 stredných škôl zo žilinského regiónu a aj širšieho okolia.

„Cieľom bolo predstaviť možnosti učebných aj študijných odborov rôzneho zamerania. O tom, ako vyzerá štúdium na rôznych stredných školách v Žilinskom kraji prišli budúcim stredoškólakom porozprávať študenti aj učitelia.“

Zaujala aj technika a programovanie

„Ja vám predstavím našu Spojenú školu v Nižnej. Venujeme sa technickému a umeleckému vzdelávaniu. Môžete si vybrať z rôznych odborov. V technickej oblasti je to autoelektronika, energetika alebo aj informačno-mediálne technológie,“ hovorí študent Dávid Zubák a dodáva, že práve tam sa môžu naučiť programovať webové stránky alebo používať programy ako Adobe Photoshop.

Mladí Dolnokubínčania si svoju strednú školu môžu vybrať aj v okolitých mestách. Jedným z nich je napríklad Ružomberok, kde ich môže zaujať Škola umeleckého priemyslu. „Ponúkame rôzne odbory. Ja som osobne z úžitkovej maľby. Odporúčam hlavne náš odbor. Veľmi dobré je obzrieť si školu a prísť na deň otvorených dverí, pretože si obzriete ateliéry, uvidíte aj učiteľov a zoznámite sa, aj študenti vám porozprávajú, ako sa študuje na tejto škole a zistíte omnoho viac. V škole je prevažne viac dievčat, pretože chlapci si myslia, že sú to odbory najmä pre dievčatá, ale študujú u nás aj chlapci, veľmi šikovní, fotografický či grafický odbor, ale aj maľbu," vysvetľuje študentka Školy umeleckého priemyslu v Ružomberku Zdenka Buknová.

Dnes sú študentom blízke aj technológie, ktoré sú rovnako zaujímavé pre chlapcov ako aj pre dievčatá. Takéto vzdelanie ponúka aj Stredná priemy-

selná škola informačných technológií v Tvrdošíne. „Môžu študovať mechatroniku, elektrotechniku, technické lýceum alebo informačné a sieťové technológie. Ja som na technickom lýceu. Je to niečo podobné ako gymnázium, dozvedáme sa poznatky z každého odboru, teda akoby všeobecne z každého rožka troška. U dievčat sú obľúbené napríklad technické lýceum, tiež informačné a sieťové technológie, tam je viac programovania a menej elektrotechniky," hovoria študentky z Tvrdošína.

Burzu zrealizovalo Centrum poradenstva a prevencie v Dolnom Kubíne

Táto aktivita je súčasťou kariérneho poradenstva, ktoré realizuje Centrum poradenstva a prevencie v Dolnom Kubíne. „Momentálne s kolegami chodíme po základných školách a robíme s deťmi rozhovory. Takže túto akciu využijeme ako súčasť našich rozhovorov. Študenti majú možnosť naživo vidieť a pýtať sa na to, čo ich zaujíma.

My sa potom budeme vracieť k tejto aktivite a skúsime s nimi diskutovať. Čo ich oslovilo, čo ich zaujalo, či majú predpoklady na to, aby študovali nejaký vybraný učebný alebo študijný odbor a čo im možno pomôže uplatniť sa na trhu práce, lebo o tom to hlavne je," hovorí Zuzana Machajová z Centra poradenstva a prevencie v DK. Burza stredných škôl zaujala približne 350 žiakov deviatych ročníkov.

text a foto: redakcia

ZŠ Petra Škrabáka hostila okresné kolo šachového turnaja

Má v sebe prvky umenia, vedy a športu. Rozvíja logické myslenie a cvičí pamäť. V utorok 15. novembra sa o tom presvedčili žiaci z dolnokubínskeho okresu.

Základná škola Petra Škrabáka hostila okresné kolo v šachovom turnaji. Zúčastnilo sa ho 67 detí, pričom hrali medzi sebou aj mladší žiaci so staršími.

Hráči hrajú na čas

„Hrá sa na sedem kôl na čas, každý hráč má desať minút. Komu vyprší skôr čas, ten prehrá. Takto je to vymyslené, aby

sme tu nesedeli mesiac. Hráme v dvoch triedach, kde je pripravená hra aj s časomierami,“ hovorí hlavný rozhodca Anton Lučivňák. Súťaž okresným kolom nekončí. Víťazi smerujú do krajského kola a napokon na majstrovstvá Slovenska v šachu pre základné a stredné školy. „Šach deti baví a pre rodičov nepredstavuje takmer žiadnu investíciu. Deti nepotrebujú špeciálne vlastnosti, stačí, že chcú hrať,“ hovorí rozhodca.

Súťažili mladší aj starší žiaci

Počas desaťminútových súbojov sme v dvoch triedach videli súperiť dievčatá s chlapcami, zároveň aj mladších žiakov so staršími. „Šach je pre mňa zaujímavý najmä kvôli tomu, že musím zapojiť logiku a taktizovať,“ hovorí jeden z hráčov. Podobný názor má aj ďalšia

hráčka: „Šach som hrala po prvýkrát so svojim strýkom, začalo ma to baviť, tak ma aj učil, ako postupovať. Mám rada logické hry a navyše som veľmi súťaživá.“ Okresného kola sa zúčastnilo osem základných škôl a štyri stredné školy.

text a foto: redakcia

Obchodná akadémia uspela v celoslovenskej súťaži

Úrad vlády SR vyhlásil 11. ročník súťaže Ako pomohli eurofondy môjmu regiónu a mestu 2023. Súťaž bola určená študentom stredných a vysokých škôl. Cieľom súťaže je originálnou a pre študentov atraktívnou formou zviditeľ-

niť finančnú pomoc zo štrukturálnych fondov EÚ v regiónoch.

Do súťaže sa zapojili aj žiaci Obchodnej akadémie v D. Kubíne a po absolvovaní školského kola, ktorého sa zúčastnilo 64 videospotov, najlepšie postúpili do celoslovenského kola. Žiaci ukázali svoju originalitu, šikovnosť a talent. V rámci národného kola získali významné umiestnenia: 2. miesto - Andrej Hlubočan z I. B, 3. miesto - Radko Krivda

z I. A, Alexandra Hanková z II. A a Timotej Greguška z II. B triedy. Porota udelila aj Cenu publika, ktorú získala Nina Kohárová z I. A triedy. Videospoty boli hodnotené odbornou komisiou zloženou zo zástupcov Úradu vlády SR a Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku. Všetci študenti si 10. novembra z rúk Petra Maleca z Úradu vlády Slovenskej republiky prevzali diplomy a vecné ceny.

Vilma Janotiková, OA Dolný Kubín

Vyberáme z pošty: Stane sa využívanie geotermálnej energie v D. Kubíne realitou?

Možno tento môj príspevok prekvapí, pretože sa v novinách KUBÍN čitateľom pravidelne prihovám predovšetkým k životnému prostrediu a čistote ovzdušia. Je to však len zdanie, nakoľko aj problematika geotermálnej energie je úzko spätá s environmentom.

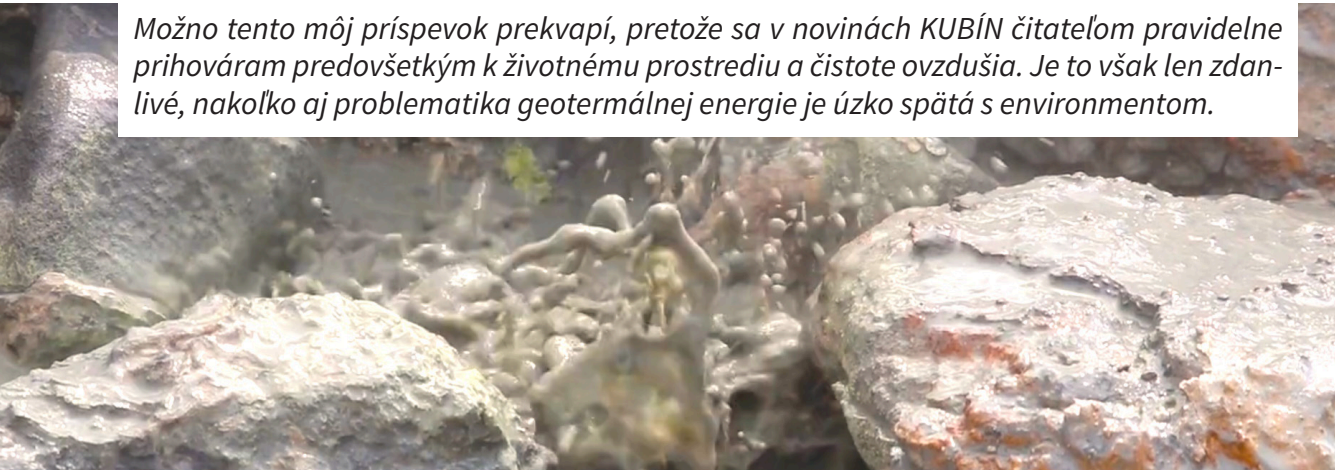

foto: pixabay.com

K napísaniu tohto príspevku ma inšpiroval článok v novinách KUBÍN (08/23) („V novom rezorte na Gäceli budú využívať geotermálnu energiu“) k problematike využitia zdroja geotermálnej energie. Táto téma ma zaujímala a využil som na jej popularizáciu v našom regióne mne dostupné možnosti. Je preto pre mňa veľkým potešením a aj určitým zadostučiniením, že vďaka tomuto článku mám možnosť sa podrobnejšie zoznámiť s odhodlaním súkromnej spoločnosti Omniko, ktorá sa napriek nemalému riziku rozhodla ísť málo preskúšanou cestou využívania geotermálnej energie.

Začnem netradične. Veľké potešenie z tohto počínu by mal určite aj Ondrej Franko, môj spolužiak z gymnázia v DK, pochádzajúci z Párnice, ktorý pôsobil v Geologickom ústave Dionýza Štúra v Bratislave. Dolnooravci možno ani netušia, že tento náš rodák bol iniciátorom regionálneho výskumu minerálnych vôd Slovenska, spolutvorcom a priekopníkom novej hraničnej vedeckej disciplíny- hydrogeotermie. Ak si zalistujete v zaujímavej a ojedinelej publikácii Jána Dudáša (Ján Dudáš, Oravci vo vede a technike Vydavateľstvo C-PRESS.sk, 2008, str.12-13), dozviete sa oveľa viac o tomto erudovanom vedcovi, ktorého vedecké práce i praktické pôsobenie presahovali hranice bývalého Československa.

Početné fundamentálne vedecké práce RNDr. Ondreja Franka, DrSc. umožnili, že autori A. Remšík a R. Černák v roku 2008 vypracovali “Štúdiu možnosti geotermálnych vôd v juhozápadnej časti skorušinskej panvy“, ktorú objednalo MŽP SR v Štátnom geologickom ústave Dionýza Štúra v Bratislave. V tejto súvislosti pre osvieženie pamäti načriem opäť do histórie a pripomeniem správu pre rokovanie MsZ Dolný Kubín „Vyhodnotenie plnenia úloh Volebného program v meste Dolný Kubín na volebné obdobie rokov 2011-2014, za rok 2012“ (časť 8/ Energetika a tepelné hospodárstvo, str.17), v ktorej sa uvádza, citujem: „Využitie geotermálnej energie na účely dodávky tepla bolo prerokované s prednosťou ObÚŽP Dolný Kubín. Snahou je, aby sa skúšobný vrt realizoval v rámci prieskumu MŽP SR, pretože náklady naň predstavujú cca

2 milióny eur, bez záruky, či sa tam geotermálna voda vyskytuje a aký má potenciál. V prípade úspešnosti by bol vrt odkúpený. A mohlo by sa začať s jeho využitím na Bysterci.“

V tom období sa zvažovalo (kompletný materiál bol v máji 2013 postúpený vtedajšiemu vedúcemu odboru výstavby a životného prostredia Ing. M. Smoleňovi na MÚ DK), či by prípadný zdroj geotermálnej vody v Dolnom Kubíne a jeho využívanie mohlo vo významnejšej miere zmeniť (vtedy) neutešenú situáciu ekonomiky prevádzky Aquarelaxu. Argumentom v diskusii na Rade seniorov bola citovaná štúdia, ktorá v rámci záujmového územia odporúča realizáciu prieskumných geotermálnych vrtov v najvhodnejších lokalitách, ktoré budú zamerané na overenie, resp. získanie zdrojov geotermálnych vôd. Na základe geotermálnych pomerov boli uvedené aj predpoklady, že sa v predmetnom území získajú. Autori štúdie navrhli realizovať vrt s označením:

SG-1 v lokalite Dolný Kubín-Vyšný Kubín

Hĺbka vrtu SG-1: 1700m

Hĺbkový úsek pre zachytenie geoterm. vody: 1100-1600 m

Výdatnosť vrtu: 5-15 l/s

Teplota vody na ústí vrtu: 35-40 stupňov Celzia

Mineralizácia vody: okolo 1,5g/l

Chemický typ vody: Ca-Mg-SO4-HCO3

Využitie: prímestské bazény s celoročným využitím

Cena vrtu: okolo 45 - 50 mil. Sk (1,5 - 1,65 mil. eur)

Vo veličianskej štruktúre by išlo o geotermálny vrt s označením SG-2 v lokalite Oravská Poruba:

Hĺbka vrtu SG-2: 2400 m

Hĺbkový úsek pre zachytenie geoterm. vody: 2000-2360 m

Výdatnosť vrtu: 5-15 l/s

Teplota vody na ústí vrtu: 48-55 stupňov Celzia

Mineralizácia vody: okolo 1,5 g/l

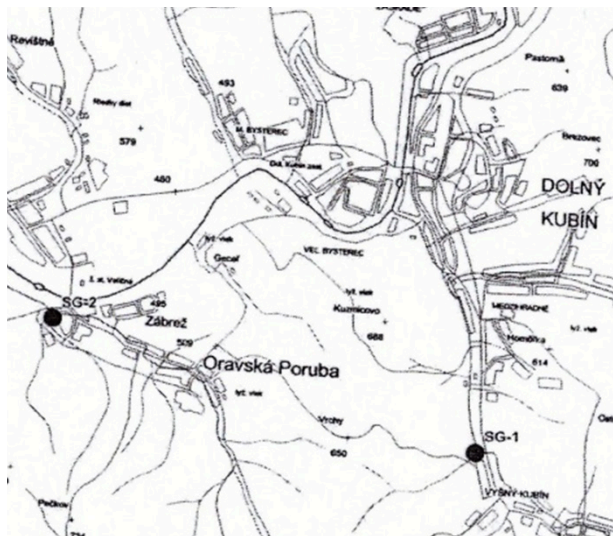
Chemický typ vody: Ca.-Mg-SO4-HCO3

Využitie vody: skleníkové hospodárstvo, prímestské bazény

Cena vrtu: 70 - 75 mil. Sk (2,3 - 2,5 mil. eur)

Veličianska štruktúra vzhľadom na pomerne malú plošnú rozlohu je menej perspektívna. Rovnako aj prognózované množstvo geotermálnych vôd je iba 8 l/s s povrchovou teplotou 48 stupňov Celzia. Dolnokubínsku štruktúru, ktorá je rozlohou väčšia ako veličianska a aj prognózované množstvo geotermálnych vôd v nej je hodnotené 22 l/s, s povrchovou teplotou 43 stupňov Celzia (rezervoárová teplota 50 stupňov Celzia), favorizuje.

Situácia navrhovaných geotermálnych vrtov (M 1:50 000):

Pre objektivitu treba uviesť aj menej priaznivé konštatovanie autorov štúdie, citujem: "Obidve štruktúry nie sú doplnované zrážkami, takže pravdepodobne tvoria zatvorené hydrogeotermálne štruktúry (majú len akumuláciu), v ktorých sa nachádzajú neobnoviteľné množstvá geotermálnych vôd, resp. geotermálnej energie, ktoré sú v čase a priestore vyčerpatelné."

Štúdia v aktuálnej konfrontácii so zverejnenou informáciou spoločnosti Omniko (ide pravdepodobne o geotermálny vrt orientačne približne situovaný ako SG-2 v lokalite Oravská Poruba) uvádza podstatne priaznivejšie technické parametre, „že vrt sa bude nachádzať približne smerom k Choču, to znamená pod lesom asi tristo metrov od súčasného areálu. Toto miesto odborníci označili za najvýhodnejšie. Predpokladaná hĺbka vrtu je 2 800 metrov (SG-2 2400 m). Teplota vody by mala byť 65 až 70 stupňov Celzia (SG-2 48-55 stupňov Celzia), výdatnosť vrtu zas 15 až 25 litrov/sekundu (SG-2 5-15 l/s).“ Oprávnené sa možno domnievať, že konateľ spoločnosti Omniko Daniel Škerda (pokiaľ by išlo o porovnatelne situovanie vrtov v teréne) uvádza spresnené, novšie údaje voči publikovaným v štúdiu ešte z roku 2008. V každom prípade však investor berie na seba nemalé riziko, pretože len realizovaný vrt preukáže reálnu teplotu a výdatnosť zdroja.

V polovici roka 2021 mesto Dolný Kubín vyzvalo odbornú i laickú verejnosť na pripomienkovanie návrhu strategicko-programovej časti pripravovaného PHRSR na roky 2021 – 2030. Na základe verejnej výzvy mesta Dolný Kubín som túto možnosť využil. Text pripomienky: Ing. Andrej Švehla, 09. 07. 2021, Využitie zdroja geotermálnej vody“, čím

som sa pokúsil oživiť tému možného využívania geotermálnych vôd (geotermálnej energie) v lokalite Dolného Kubína. Táto pripomienka reflektovala nepriaznivé okolnosti v súvislosti s pretrvávajúcou energetickou krízou a s pesimistickou prognózou URSO o medziročnom zdražovaní energie, a to tak pre elektrinu, ako aj pre zemný plyn. Pripomienka bola však len „vzatá na vedomie“.

Príkladom cieľavedomého úsilia na využitie geotermálnej energie je mesto Kežmarok. O skúsenostiach v podcaste EURACTIVU: Správy z Európskej únie, 02.02.2023, hovorí jeho primátor Ján Ferencák ("Pre samosprávy je geotermálny projekt rizikom, kryť by ho mal štát"). Okrem detailných informácií, najmä zložitostiach pri procese financovania projektu, verejne ponúka primátorom a starostom, ktorí prejavia záujem, súbor poznatkov a skúseností o nastavení a manažovaní tohto úspešného, ale veľmi náročného a riskantného projektu.

Podľa slov primátora, ak všetko pôjde podľa plánu, geotermálny vrt v Kežmarku bude zásobovať teplom 1500 domácností a aj školy. S vrtaním geotermálneho vrtu začala súkromná spoločnosť vo februári 2022 a plánovanú hĺbku 2,5 kilometra dosiahli v máji 2022. Práce v Kežmarku realizuje súkromná firma, ktorá je držiteľom povolenia na vykonávanie hydrogeologického prieskumu vôd v prieskumnom území. Mesto Kežmarok sa podľa primátora pôvodne plánovalo do projektu pustiť samo. Založilo firmu, ale na samotný vrt, podľa jeho slov, chýbali peniaze. Kvôli absentujúcej garancii, že projekt bude úspešný, mesto nemohlo získať finančnú podporu z banky a ani od štátu. Výhodiskom neboli ani európske zdroje. Na geologický prieskum nie je možné žiadať peniaze z eurofondov. Radnica nakoniec vyhlásila obchodnú súťaž na predaj spoločnosti a vrt tak realizoval súkromník. Podľa primátora je projekt aj príspevom k minimalizácii znečistenia životného prostredia. Ján Ferencák zároveň však vyjadruje obavu, že samosprávy do vrtov nepôjdu, ak im s investičným rizikom nepomôže štát. Ozrejmil tiež, ako by mohol fungovať štátny fond, ktorý by pokryl investičné riziko geotermálneho projektu. Ak bude vrt úspešný, obce pôžičku splatia a zdroje by sa využili na financovanie ďalších projektov.

Na tieto podnety v tomto roku zareagovalo aj vedenie MŽP SR, podľa ktorého „geotermálny potenciál Slovenska ostáva nevyužitý. Financovanie geotermálnych projektov je jednou z najväčších prekážok rozvoja využívania tohto druhu energie, preto rezort bude hľadať s MH SR nejaký spôsob štátnej podpory tak, aby sme prestali zaoštvávať vo využívaní geotermálnej energie“. Podľa MIRRI SR „eurofondy podporia prieskumné vrt, ktoré sú z investičného hľadiska najrizikovejšou časťou projektu, ale až v roku 2024“.

Držme preto palce spoločnosti Omniko s. r. o., aby sa jej tento priekopnícky počin vydaril, čo možno v budúcnosti presvedčí aj v našom regióne pokračovať v nastúpenom trende.

Andrej Švehla

Pripravujú pokračovanie rekonštrukcie letného štadióna

Mesto dokončilo projektovú dokumentáciu veľkej rekonštrukcie futbalového a letného atletického štadióna. Spočíva z viac ako 20 samostatných častí, medzi ktorými je napríklad nové oplatenie, osvetlenie futbalového štadióna, prístavba šatní, ale aj celé športové zázemie pre vzpieracov, atlétov či futbalistov.

Rekonštrukcia nezabúda ani na komfort pre divákov. „Ďalšou z etáp je dobudovanie kapacít pre divákov. Tu si musíme splniť aj povinnosť voči futbalovému zväzu. Musíme vybudovať stály priestor pre hostí, pre hostujúcich fanúšikov. Zatiaľ tam je len také provízorne sedenie. Zároveň ďalšia kapacita by mohla vzniknúť za bránou pri rieke Orava, ktorá je pri atletických sektoroch, ktorá taktiež môže byť využívaná aj počas futbalových zápasov,“ vysvetľuje

primátor mesta Dolný Kubín Ján Prílepok. Aj pri tejto tribúne samospráva počíta s tým, aby bola dostupná aj pre ľudí na vozíku alebo mamičky s kočíkmi.

Prevádzkovanie zníži fotovoltaika

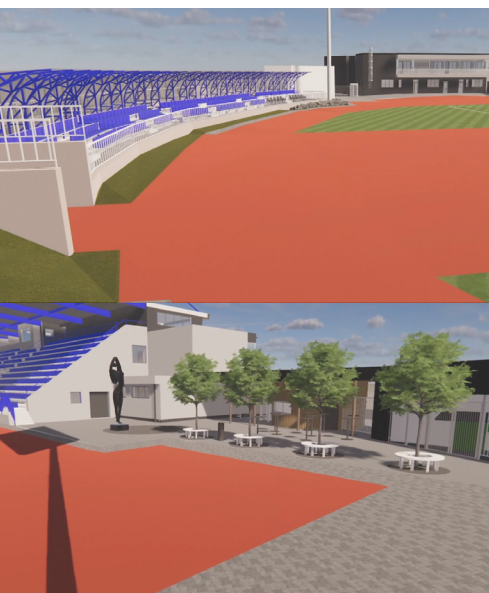
„V rámci týchto rekonštrukcií, samozrejme, budeme počítať aj so zatepľovaním priestorov, ktoré je možné zatepliť. Taktiež má pribudnúť aj fotovoltaická elektrárňa na streche futbalového štadióna, ktorá by nám mala znížiť prevádzkové náklady,“ hovorí primátor. Súčasťou projektovej dokumentácie je aj projekt osvetlenia futbalového štadióna a šatní pre atlétov a prístavby šatní pre mladých futbalistov. Zrekonštruovaný atletický štadión, ktorý mesto spustilo do prevádzky len nedávno, je už teraz jediný nielen na Orave, ale aj Liptove. Môže dokonca zastrešiť európske juniorské majstrovstvá. „A práve preto tu prichádzajú športovci z celého Slovenska na rôzne podujatia. Prirodzene ďalším krokom je zlepšiť podmienky aj pre ostatných športovcov. Či sú to futbalisti, ale najmä atléti, ktorí nemali dostatočné priestory, ale aj naši skvelí vzpierači, ktorí sú mnohonásobní majstri Slovenska a tie priestory, v ktorých fungujú, už dnes nie sú adekvátne,“ hovorí o zlepšení podmienok pre športovcov Ján Prílepok.

Vstup cez mobilnú aplikáciu

Letný štadión slúži predovšetkým atlétom, futbalistom a vzpieračom. Využívajú ho aj dolnokubínske základné či stredné školy, ale aj športovci, ktorí si chcú zabehať. Mesto by tiež chcelo, aby bol na štadión voľný prístup. Zabezpečiť by to mohla mobilná aplikácia. Takýmto športovcom by mohli byť k dispozícii aj sprchy či toalety. Vlastné finančné prostriedky však na rekonštrukciu dolnokubínska samospráva nemá, pomôcť by mohli externé zdroje. „Sme si vedomí, že nie je v silách mesta, aby sme do takejto veľkej rekonštrukcie išli z vlastných prostriedkov. Budeme sa snažiť postupne zapájať do nejakých pripravovaných výziev, ale zároveň máme aj ambíciu požiadať Fond na podporu športovej infraštruktúry, aby bol tento projekt podporený,“ uzatvára Ján Prílepok.

O finančné prostriedky na rekonštrukciu štadióna požiada samospráva budúci rok Fond na podporu športu. Projekt by potom mala spolufinancovať 10 percentami. Celkové náklady ešte nie sú vyčíslené. Už teraz je však zrejmé, že pôjde o investíciu v hodnote niekoľkých miliónov.

redakcia

Na Dynamic cup hodnotili 140 výstupov

V nedeľu 22. októbra prišli tí najlepší bodybuilderi skúsiť šťastie v pohárovej súťaži Dynamic cup 2023. Rozhodcovia hodnotili 140 výstupov vo ôsmich kategóriách. Na šiesty ročník súťaže prišlo viac ako 100 kulturistov.

Niektorí z nich sa pripravovali na majstrovstvá sveta. „S nominovanými reprezentantmi sme vyrazili na majstrovstvá sveta do španielskeho mesta Santa Susanna 30. októbra. Nominanti museli potvrdiť, že na to majú. Šlo im aj o úspech, aby si pripísali nejaký dobrý výsledok,“ vyjadril sa organizátor a riaditeľ súťaže Peter Kokoška.

O víťazoch rozhodovala porota zložená z bývalých pretekárov

„Najvýznamnejší je pán Hulíček, ktorý je deväťnásobný majster Československa aj Európy,“ tvrdí Peter Kokoška. Podľa riaditeľa súťaže, Petra Kokošku, sa súťaž stáva stále populárnejšou. Organizátori sa snažia každý ročník vylepšovať. „Teší ma, že si zvykajú aj pretekári, aj diváci, že to tu robíme. Snažíme sa pre nich vytvoriť čo najlepšie podmienky či priestorové, či technické. Podporili nás aj viacerí sponzori, ktorým veľmi pekne ďakujem. Vďaka nim sme mohli pre víťazov pripraviť aj nejaké hodnotné ceny,“ zhodnotil Peter Kokoška.

Z domácich reprezentantov stáli na pódiu dvaja pretekári

„Tretí, ktorý sa pripravoval na majstrovstvá sveta, na Dynamic cup nesúťažil. Zvolili sme iný záver prípravy. Ako tréner som rozhodol, že bude lepšie, ak ne-

bude prípravu prerušovať. Teda súťažili tu dvaja pretekári. Náš matador, Peter Tatarka, je náš najskúsenejší a najlepší pretekár,“ vyzdvihol Peter Kokoška. Nesklamal ani v tomto ročníku. Tatarka si zo súťaže odniesol dva zlaté poháre. Potvrdil, že je pripravený vycestovať na majstrovstvá sveta. Okrem neho bude o titul bojovať aj Peter Sagan.

text a foto: redakcia

40 bežcov na Criterium de Kubín

Nedeľa 22. októbra sa v Kubíne niesla v športovom duchu. Bežeckú sezónu športovci zakončili na súťaži Criterium de Kubín. 40 pretekárov bežalo na 400-metrovej tartanovej dráhe.

„Aby sme obsadili všetky kategórie, pripravili sme dva behy. Jeden dvanásťminútový a jeden hodinový. Ten dvanásťminútový bol pre hobby bežcov a pre mladšie vekové kategórie,

pre starších žiakov, staršie žiačky. Hodinovka patrila kategóriám od 18 rokov až neobmedzene. Cieľom bolo hlavne spropagovať našu krásnu atletickú dráhu a usporiadať na nej čo najviac mítingov, aby si ľudia uvedomili, že sa tu dajú usporiadať rôzne podujatia od miestnych, lokálnych až po medzinárodné, európske podujatia,“ zhodnotil Štefan Belvončík, správca športových zariadení. Atletická dráha je dostupná denne. Využiť ju môžete od siedmej hodiny až do zotmenia. O uskutočnenie podujatia sa pričínilo mesto D. Kubín, bežecký klub RUN DK a Olympijský klub Orava.

text a foto: redakcia

PSYCHOLÓG V PODKROVÍ ORAVSKEJ KNIŽNICE

Anonymná psychologická poradňa nie len pre mladých

POZOR! DOČASNÁ ZMENA

16:00 -18:00

každá druhá STREDA

tel: 0944 350 001

DOHODNI SI STRETNUTIE

foto: redakcia

Odštartovali novú kapitolu športových hier telesne znevýhodnených

Dolný Kubín sa stal centrom prvého ročníka športových hier mládeže určených pre telesne znevýhodnených športovcov.

I Súťaž prebiehala počas predposledného októbrového víkend. Z úspešného prvého ročníka sa tešili športovci, ich asistenti či blízki, ale aj organizátori podujatia.

Prišli športovci z celého Slovenska

„Som rád, že tento rok po zorganizovanej župnej paraolympiáde hľadáme talenty a pokračujeme v spolupráci s mestom Dolný Kubín cez prvý ročník športových hier telesne znevýhodnenej mládeže. Pod týmto pojmom vnímame tiež človeka, ktorý je po úraze a potrebuje začínať. Pre nás je to mládežník. Nie sú tu len deti, ale aj ľudia, ktorí sú čerstvo po úraze. Je to prvé podujatie, keď nejde len o motiváciu a vyskúšanie si, ale aj o konfrontáciu v športových odvetviach, na ktoré sa športovci prihlásili,“ povedal predseda Slovenského paraolympijského výboru Ján Riapoš.

Športových hier sa zúčastnilo približne 50 športovcov z celého Slovenska. „Sú to všetko letné športy, ako je stolný tenis, atletika, plávanie, ale i basketbal, boccia, šach, okrem parahokeja, ktorý je tu už známy aj domácim, tak aj hokej na elektrických vozíkoch,“ prezrádza Riapoš. Slovenský zväz telesne postihnutých športovcov dlhodobo hľadá podujatie, ktoré by zlúčilo všetkých svojich členov a športovcov na jednom mieste a v jednom čase. „Dolný Kubín svojim zázemím poskytol neskutočný priestor pre toto podujatie. Vďaka športoviskám, ktoré sú tu veľmi dobré, pretože sú bezbariérové, mohli sme si dovoliť otvoriť súťaže v siedmich športoch. Celkovo sa prihlásilo päťdesiatjeden športovcov, štyridsaťsedem asistentov plus organizačný výbor, takže išlo o naozaj veľké podujatie. Chceme poďakovať celému organizačnému tímu, ktorý podujatie pripravoval, pretože to bolo veľmi náročné,“ povedal Pavel Bílik, riaditeľ podujatia.

Pozitívne ohlasy od športovcov

Športovci súťažili v siedmich disciplínach. Súťažiaci do 15 rokov a súťažiaci s ťažkým charakterom telesného znevýhodnenia mali nárok na asistenta. „Páči sa mi tu. Vyskúšal som si lukostreľbu, jazdu na elektrickom vozíku, hokej a atletiku, teda beh na 50 metrov. Súťažil som v kategórii vozičkári. Darilo sa

mi,“ povedal Krištof Kubala. Športovci dokázali, že súťaženie a šport nosia skutočne vo svojom srdci. Počas súťaže sme vnímali množstvo pozitívnej energie aj prejavov športového talentu. „Mám deväť rokov. Súťažil som aj v lukostreľbe, aj v atletike. Súťažil som v kategórii do pätnásť rokov. V lukostreľbe som bol vo svojej kategórii prvý, rovnako aj v behu. Parahokej som si skúsil, ten ma dosť baví. Tiež bicyklujem a rád lyžujem,“ hovorí Peter Noga.

Prvé riadky Športových hier mládeže sa začali písať v Dolnom Kubíne a možno v meste aj zostanú. Ambíciou usporiadateľov je totiž organizovať takéto hry každý rok. „Našou prvotnou myšlienkou bolo, aby sa hry posúvali po celom Slovensku, čím by sme aktivovali lokálnych členov a predstavovali aj nové regióny. Na druhej strane si uvedomujeme, že tie podmienky, ktoré poskytuje Dolný Kubín, sú určite predpokladom, že v prípade, že budeme musieť siahnúť v budúcnosti po veľmi rýchlej a efektívnej alternatíve, tak sa radi do Dolného Kubína vrátíme a zorganizujeme športové hry opäť tu v tejto lokalite,“ hovorí Pavel Bílik. Najlepších športovcov čaká aj odmena v podobe účasti na svetových hrách v Thajsku.

redakcia

D. Kubín hostil Turnaj belasého motýľa

Išlo o druhé kolo českej florbalovej ligy na elektrických vozíkoch. Zorganizoval ho 28. októbra Športový klub BlueSky Butterflies, ktorý je jediný slovenský klub venujúci sa florbalu na elektrických vozíkoch so zázemím v Dolnom Kubíne.

„Súťažia dva pražské tímy, jeden z Plzne a náš domáci tím BlueSky Butterflies. Po parahokeji ide o druhý kolektívny tím športu zdravotne znevýhodnených ľudí, ktorí sme dali dokopy a urobili centrum tu v Dolnom Kubíne. Bude mať svoje stredisko a sídlo v telocvični na Strednej odbornej škole polytechnickej. Sú to ľudia z celého Slovenska, ale tréningové podmienky aj podporu našli práve v našom meste,” hovorí Miroslav Dráb.

Jediný na Slovensku

Turnaj usporadúva Slovenský zväz telesne postihnutých športovcov, ktorého členom je aj občianske združenie Organizácia muskulárnych dystrofikov. A práve tá klub BlueSky Butterflies, ktorý vznikol pred šiestimi rokmi, zastrešuje. „Organizácia muskulárnych dystrofikov je združenie, ktoré sa venuje najmä ľuďom s nervovosvalovým ochorením. Hlavne pripomienkujeme zákony, snažíme sa tiež zriadiť osobných asistentov pre ľudí, ktorí potrebujú pomoc. Takisto máme požičovňu pomôcok. Vydávame časopis Ozvena. Usporadúvame rôzne pobyty pre ľudí s nervovosvalovým ochorením a snažíme sa ponúkať poradenstvo, aby si ľudia vedeli pomôcť v situáciách, ktoré sú pre nich náročné. Môžu nám zavolať a my im radi a ochot-

ne pomôžeme,” hovorí Lucia Mrkvicová, administratívny pracovník organizácie.

Podujatie sa opäť organizuje pod názvom Turnaj belasého motýľa. Motýľ vyjadruje túžbu ľudí so zdravotným postihnutím prekonať prekážky, symbolicky vzlietnuť a byť nezávislý v pohybe. Zároveň poukazuje na krehkosť ich životov v dôsledku progresívneho nervovosvalového ochorenia. „Muskulárna dystrofia je ochorenie svalov, ktoré ochabujú na rukách aj nohách a tiež aj dýchacích cestách. Takže človek potrebuje stálu pomoc pri rôznych úkonoch. Sú vhodní osobní asistenti a takisto rodina, ktorá pomáha,” hovorí Mrkvicová. Organizácia muskulárnych dystrofikov zastrešuje rôzny druh športu, ako napríklad šach, bocciu, hokej aj florbal. Tohtoročný turnaj belasého motýľa musel byť medzinárodný. „Náš tím je jediný tím na Slovensku, takže nemáme žiadnych protihráčov. Preto musíme cestovať do Čiech a hrať v českej lige, aby sme si zahráli, aby sme sa niekde posunuli. V tíme je nás desať hráčov. Deväť hráčov a ja. Stále hľadáme nových členov, aby sme mohli vytvoriť ďalší slovenský tím. Bolo by super, keby sme mohli navzájom spolu hrať,” vysvetľuje Mrkvicová.

Pôsobia v kňazskej športovej hale

Prvé kolo turnaja sa uskutočnilo v Piešťanoch. Dolný Kubín bol atraktívny pre druhé kolo najmä kvôli zázemiu, ktoré pre znevýhodnených športovcov vybudoval. Športovci súťažili v zrekonštruovanej športovej hale na Strednej odbornej škole polytechnickej, ktorá je prispôbená práve na šport pre zdravotne znevýhodnených. A stane sa aj útočiskom pre klub BlueSky Butterflies.

Florbal či hokej na elektrických vozíkoch je hra, ktorá spočíva v súperení dvoch mužstiev proti sebe, pričom podstatou je umiestniť florbalovú loptičku do súperovej bránky. Je to jedna z mála športových disciplín, ktorá je vhodná aj pre ľudí s ťažším telesným postihnutím. „Na tento šport netreba veľa, ale hlavne sú to veci, ktoré sú naozaj drahé. Je to najmä elektrický vozík, ktorý musí byť obrnený a splniť rýchlosť. Stojí od deväť do dvanásť tisíc eur. Potom hráme buď florbalovou hokejkou a tí, čo nemôžu udržať hokejku v ruke, pretože majú slabšie ruky, majú tzv. tēčko pred sebou a ním môžu loptičku odgúľať do brány,” vysvetľuje Mrkvicová. Klub sa chce posunúť v lige tak, aby sa stával víťazom, no trúfa si aj na európsky šampionát.

text a foto: redakcia

Jesenný atletický míting aj s inklúziou

Začínajúcich atlétov chceli motivovať výkonmi telesne postihnutých športovcov. Na Jesennom atletickom mítingu sa v nedeľu 22. októbra zišlo 60 pretekárov. Okrem snahy umiestniť sa, chceli prekonať aj vlastné hranice. „Preteky pozostávali predovšetkým z behu na 60 metrov pre najmenších žiakov, pre mladších žiakov, starších žiakov, dorast a nakoniec sa k nám pridali aj veteráni. Zapojili sa aj telesne po-

stihnutí športovci. Ďalej sme pripravili vrhačský trojboj, klasický, pozostávajúci z vrhu guľou, hodu diskom a hodu oštepom. Výkony boli bodované podľa technických tabuliek. Zvítazil ten, kto mal najviac bodov,” vysvetlil Jaroslav Lupák z Telovýchovnej jednoty Orava. Kubínčania boli úspešní vo viacerých kategóriách. Najúspešnejší boli Anna Dudášová Jadrňáková, Natália Gajdošová, Sabina Kubačková a Peter Sládek. Na prvom mieste boli aj Jaroslav Lupák, Juraj Jaroslav Lešňovský a Peter Jančo. Na stupienku víťazov stáli najvyššie aj Lukáš Zavoďančík a Simona Smolková.

text a foto: redakcia

Zápisky z mestskej kroniky – rok 1975 (IV. časť)

V tomto čísle našich novín Vám prinášame tri zápisy z kroniky. Prvý hovorí o tom, aká bola pred takmer polstoročím v našom meste situácia v oblasti materských škôl, ako politika komunistickej strany prerastala už do výchovy najmladšej generácie, ale aj o tom, aká bola situácia v oblasti naplňovania kapacít materských škôl. Druhý príspevok hodnotí vtedajší stav a zámery mesta v oblasti cestovného ruchu ako jednej z perspektívnych oblastí hospodárstva. Tretí zápis má hlavne vtedajším pamätníkom pripomenúť asanáciu rodinných domov za rok 1974 z dôvodu naliehavého obecného záujmu.

Zochova ulica (1975). Foto: Ján Brodňanský

Činnosť materských škôl v školskom roku 1974/1975

Práca v materských školách v našom meste sa niesla v znamení zvýšeného úsilia pri plnení úloh vytýčených XIV. zjazdom KSČ a uznesení plenárnych zasadnutí ÚV KSČ a ÚV KSS a pokynov Ministerstva školstva SSR. Všetky materské školy majú vypracované výchovno-vzdelávacie plány, ktoré tvoria základné dokumenty pre prácu aj v tomto školskom roku. Pri výchove charakterových vlastností detí kladú učiteľky v materských školách veľký dôraz na výchovu vedeckého svetonázoru. Celodenný režim je zameraný na rozvoj všetkých zložiek výchovy. Učiteľky venujú veľkú pozornosť rozvoju výchovy k socialistickému vlastenectvu a proletárskemu internacionalizmu. A na toto rozvíjanie využívajú tvorivé hry, v ktorých sa deti oboznamovali s prácou svojich rodičov, súrodencov, aj samotných svojich učiteliek a ostatných pracovníkov materskej školy. Aby bol uplatnený jednostranný princíp výchovy a vzdelávania v materských školách a rodinách, boli za tým účelom pravidelne zvolávané združenia rodičov a priateľov školy, kde učiteľky materských škôl hovorili s rodičmi o dôležitosti jednotnosti vo výchove dieťaťa predškolského veku.

Materské školy vo svojich celoročných plánoch venovali dôležitú pozornosť výchovnému využitiu Slovenského národného povstania, Dňa československej armády, vzniku Sovietskeho zväzu, Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie, ako i výročiam popredných stranických a štátnych predstaviteľov československého, ale aj svetového pokrokového hnutia. Tieto významné jubileá boli využité najmä na vlasteneckú a internacionálnu výchovu, vzbudenie úcty k pracujúcim a šetreniu

socialistického majetku. No najväčšiu pozornosť a najdôležitejšie miesto v celoročnej práci v materských školách zaberalo a zaberá 30. výročie oslobodenia našej vlasti Sovietskou armádou. Možno konštatovať, že činnosť materských škôl v Dolnom Kubíne je cieľavedomá a jej výchovné pôsobenie je v súlade s výchovnými plánmi na rok 1974/1975. Materské školy venujú dôležitú pozornosť harmonickému rozvoju detí predškolského veku.

V okrese sídla Dolný Kubín sú tieto materské školy:

Materská škola II. na Matúškovej ulici s kapacitou 50 detí. Skutočný stav je však 55 detí.
Materská škola III. na ulici Alej Slobody s kapacitou 120 detí. Skutočný stav je však 134 detí.
Materská škola IV. na Bystereckej ulici s kapacitou 75 detí. Skutočný stav je však 102 detí.
Materská škola ZVL Mokrad – D. Kubín s kapacitou 95 detí. Skutočný stav je 105 detí.
Materská škola SEZ Dolný Kubín s kapacitou 50 detí. Skutočný stav je 55 detí.
MŠ V. na ulici Februárového víťazstva s kapacitou 60 detí. Skutočný stav je 72 detí.

Spolu všetky materské školy v Dolnom Kubíne majú kapacitu pre 450 detí. V skutočnosti je však v nich 523 detí. V okrese sídla s pribúdaním mladých rodín stúpa aj počet detí, ktoré nie je možné vzhľadom na nedostatok miest zaradiť do existujúcich materských škôl. Veď len k 9. aprílu 1975 je nevybavených až 120 žiadostí v materských školách.

Obchod a cestovný ruch v turistickej sezóne

Domáci i zahraničný turistický ruch z roka na rok zvyšuje záujem o návštevnosť našej Oravy, a tým aj nášho okresného mesta. Prírodné krásy u nás a kultúrne a historické pamiatky, ležiace na trase sever-juh, signalizujú, že aj na tomto úseku našej činnosti nastáva podstatný obrat a zvyšujú sa nároky na úroveň poskytovaných služieb.

Zásadným a najväčším nedostatkom v posledných dvoch rokoch bolo, že chata na Kubínskej holi bola dňa 14. marca 1973 požiarom úplne zničená. Mestský národný výbor financuje výstavbu prístupovej cesty na Kubínsku holi, táto má byť tohto roku aj uskutočnená. Dobudovaním prístupovej cesty, ako aj prívodom elektrickej energie sa súčasne nedostatočné pomery vylepšia na želateľnú úroveň. Tiež citelným nedostatkom je, že sa na Choči nenachádza žiadna chata ani turistická útulňa, i keď táto už za 1. Československej republiky stála, keď ju postavili vojaci horského útvaru z Dolného Kubína. Prevádzka Miestneho národného výboru Čimhová t. č. má hrubú stavbu reštauračnej časti provizórnej chaty na Kubínskej holi ukončenú. Odovzdanie objektu do užívania v zmysle odsúhlaseného harmonogramu má byť prevedené do IV. kvartálu t. r. Ide o kapacitu celkovo asi 50 postelí.

V koncepcionom zámere mesta pre rozvoj materiálno-technickej základne jednotlivé obchodné systémy počítajú v nasledujúcich rokoch s výstavbou kapacít v oblasti obchodu, závodov verejného stravovania a výstavbou stoličkových a lôžkových kapacít v nasledovnom rozsahu:

1. Autocamping Gäcel' v rozpočtovom náklade 4 milióny korún v rokoch 1976 – 1980
2. Motorest Brestová v rozpočtovom náklade 2,2 milióna korún v rokoch 1976 – 1980
3. Horský hotel Kubínska hoľa v náklade 20 miliónov korún v rokoch 1981-1985
4. Hotel „B“ v meste v rozpočtovom náklade 20 miliónov korún v rokoch 1981-1985
5. ATC Dolný Kubín – Gäcel' v rozpočtovom náklade 6 miliónov korún v rokoch 1986-1990
6. Motel v Mokradi – kaštieľ v rokoch 1990-1995
7. Rekreačné stredisko Choč v rokoch 1990-2000.

Likvidovanie starého bytového fondu

Nie je bez zaujímavosti zmieniť sa o rozsahu likvidovaného starého bytového fondu v uplynulom roku 1974. Bolo asanovaných 30 rodinných domov, a to:

- Na ul. Janoškovej: Zápotočná Mária č. 1, Dubovec Cyril č. 42
Na ulici Matúškovej: Badáňová Mária č. 13, Šaliga Dobiáš č. 39, MsNV – Feriančík č. 40
Na Bysterci: Blašková Mária č. 9, Vankúš Michal č. 10, Ďaďová Zuzana č. 16, Mačičková Mária č. 72, Bobček Peter č. 78
Na ulici SNP: Krížiková Anna č. 37, Krížik Ján č. 37
Na ulici Rad pri Orave: Meteková Filoména č. 1, Dauda Jozef č. 3, Juráška Ondrej č. 4, Záhumenská Júlia č. 5
Na ulici Radlinského: Kováč Július č. 19, Kováč Jozef č. 25, Kováč Emil č. 26, Kubinec Eduard č. 27, Kršáková Mária č. 28, Pavlík Jozef č. 29, Bencúrová Helena č. 30, Kršáková Mária č. 31, Rakyta Július č. 32, Hrdinová Zuzana č. 33, Chodák Eduard č. 34, Kocián Adalbert č. 57

Na Hviezdoslavovom námestí: Prochádzková Jolana č. 26, Dragan Juraj č. 10, Meško Dezider č. 11.

Uvedené asanácie boli prevedené z naliehavého obecného záujmu za účelom zabezpečenia priestorov pre novú investičnú výstavbu, preložiek a rozšírenia komunikácií, rozšírenia areálu závodu SEZ a OSP. Uskutočnenou asanáciou tieto priestory dostali celkom inú podobu a podstatne sa prispelo k ďalšiemu rozkvetu mesta, čo má nemalý význam aj z hľadiska reprezentácie mesta po linke turistiky a cestovného ruchu.

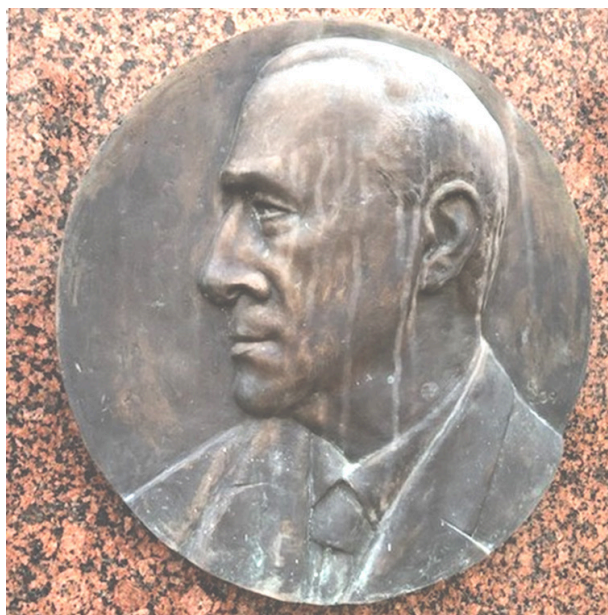
Originálny zápis z mestskej kroniky z roku 1975.

Spracoval Vladimír Adamec.

Text reflektuje dobu, nie názorové presvedčenie redakcie.

Horné foto J. Brodňanského: Ul. Športovcov (1975).

Dolné foto J. Brodňanského: Bysterec (1975).

FOTOHÁDANKA

Ktorý dejateľ z nášho mesta je na fotografii?

A) Peter Škrabák B) L. N. Jégé C) Theo H. Florin

Odpovede posielajte na adresu

sutaz@dolnykubin.sk

do 3. decembra 2023.

Vyžrebovaného výhercu odmeníme.

S KOČÍKOM DO KNIŽNICE

Interaktívne čítanie so sprievodným programom pre najmenších (0-4r)

Každý prvý štvrtok v mesiaci
v knižnici na 2.poschodí
9.30 hod.

Oravská knižnica
MAMI
ŽILINSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

Základná škola s materskou školou
Komenského 279/32 v Dolnom Kubíne

Vás dňa **1.12.2023**
pozývajú
do Parku Martina Kukučína v Dolnom Kubíne
na

EKO Vianoce

...O čom sníva Zem

Program:

- 14.00 Deti MŠ, ZŠ a ZUŠ zdobia stromčeky
- 14.30 Detský jarmok
- 15.00 Kultúrny program, deti spolu s rodičmi slávnostne rozsvietia stromčeky

Projektový zámber je realizovaný s finančnou podporou Zeleného vzdelávacieho fondu.

Environmentálny fond

DESMOD

TEATRO SET 2023

TRÁPNO IS NOT DEAD

UTOROK | 12. 12. 2023 | 19:00 |

MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO DOLNÝ KUBÍN
DIVADELNÁ SÁLA

• ONLINE NA WWW.MSKSDK.SK
• PRIAMO V MSKS (PO-PIA 7:30- 15:30 HOD.)

VSTUPNÉ 22€

predpredaj : sk